Ч. 147 (14.978). Львів, четвер 7. липня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеськиx Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Розвязали Союз Українок.

Дня 5. липня ц. р. в год. 5. попол. (отже в останній день законного двомісячного речинця) доручили голові Союзу Українок п. Мілені Рудницькій розпорядок львівського воєвідського уряду про розвязання Центрального Українського Жіночого Т-ва „Союз Українок" у Львові.

Мотивація цього рішення на 8 сторінках машинового письма наводить здебільша ті самі аргументи, що їх подано в розпорядку львівського городського старости про припинення діяльности Т-ва, а саме: участь у виборчій акції в 1928 і 1930 рр., бойкот виборів у 1935 р., деякі статті з „Жінки", порушування справи бл. пам. Ольги Басараб на міжнародньому терені в 1924 р., панахида за душу бл. пам. Ольги Басараб у 1929 р., листування з Організацією Українок Канади ім. Ольги Басараб, кілька рефератів, заквестіонованих мабуть по Філіях „С. У.", яких — до речі — Централя ніколи не поширювала і загалом ніколи на очі не бачила, збірка на цілі Т-ва Фонд воєнних вдів і сиріт, співпраця з українськими національними установами.

Ось так виглядають „злочини" Союзу Українок, які влада закваліфікувала не тільки як переступлення статуту Т-ва, але теж як „політику" та як діяльність, що „у високому ступні загрожує прилюдній безпеці, спокоєві та правному порядкові",

Про зразкову господарку Союзу Українок свідчить факт, що двомісячна, мабуть дуже докладна провірка книг, каси і писем Т-ва не виказала навіть найменшого занедбання так, що розпорядок львівського воєвідства не наводить ніодного факту недокладонсти в книго- або діловодстві С. У.

Закид „роблення політики" виглядає дуже дивно в світлі наскрізь політичних резолюцій недавнього польського жіночого конгресу, скликаного кількома статутовими організаціями що під проводом маршалкової Пілсудської радив при кінці червня у Варшаві

Головний Виділ Союзу Українок вносить від цього рішення відклик до Міністерства Внутрішніх Справ.

Димітров арештований.

ВІДГУК ПОДІЙ В ЕСПАНІЇ

У Москві говорять, що арештовано голову Комінтерну, Димітрова.

Причиною арештування є мабуть невдачі Димітрова в Европі, а саме упадок червоної Еспанії та неуспіхи в організуванні „людових фронтів". Його позиція захитана від довшого часу

Лейбуристи домагаються, щоб Велика Британія

скріпила летунство погрожуючи ревеляціями.

Трьох лейбурівських провідників доручило прем Чемберлєнові меморіял про недостачі у брит. летунстві; опрацювала його окрема партійна комісія.

Посол Етлі загрозив, що оголосить той меморіял, якщо уряд не поробить негайно відповідних кроків, щоби поправити положення летунства.

Барсельонський уряд пропонує Анґлії та Франції Мінорку

за протекторат над Катальонією?

Італійська преса довідується з Бурґосу, що валенсійський уряд запропонував відступити Мінорку на спільну базу французької та британської фльоти. Зате ті дві великодержави мали би підтримати на міжнародній арені проект незалежної катальонської республики та обняти протекторат над нею аж до дефінітивного урегулювання еспанських справ.

ГРАД БОМБ ПАДЕ НА ЕСПАНСЬКІ МІСТА.

Авас повідомляє: У вівторок національні літаки перелетіли коло Валенсії та збомбардували місцевість Суеку, 35 км. на південь від Валенсії. Шкоди великі. Збомбардовано двічі передмістя Барсельони, Бадалену. 15 осіб згинуло, 20 ранених.

Зміст франко-турецького договору приязни.

Франко-турецький договір приязни, що його парафували в Анкарі, обіймає такі постанови:

1. стаття забороняє контрагентам заключувати політичні й господарські договори, що наражують інтереси другої сторони;

2 ст.: забороняє помагати державам, що напали на другу сторону;

3. ст.: обіймає постанови щодо східної частини Середземного Моря.

4. статтн затверджує арбітражеві зобовязання між обома державами;

5. ст. передбачує відклик до Ліґи Націй.

ПІДПИСУЮТЬ ГРАНИЧНИЙ ДОГОВІР.

Представник французького високого комісаря в Алепі виїхав з отаманом Боном до Анкари, щоб підписати сирійсько-французький граничний договір.

СТРАЙК ПЕРСОНАЛУ СУЕЗЬКОГО КАНАЛУ.

Як подає Райтер, у вівторок рано застрайкував цілий персонал акційної спілки „Суезький Канал". Дійшло до сутички — кількох европейців ранено.

Україна — знехтований чинник міжнародньої політики.

Львів, 6. липня 1936.

Політичні події, що цікавлять світ із дня на день, відсувають у тінь ті великі міжнародні проблеми, які чекають своєї черги. Несподівана війна чи революція або й напів „мирний" конфлікт, що погрожує війною, пригадують світові такі пекучі, неполаднані справи, що наче притаєна недуга одного дня захитують усім організмом. Ніхто з далекосяжних европейських політиків не сумнівається, що одною з таких притаєних недуг в організмі сучасної Европи є українська справа — скарбниця найбільшої европейської території — Совітського Союзу.

А проте про Україну згадує европейська преса рідко і мало. Сильна і впливова російська еміґрація, яка в европейських осередках інформує чужинців про „Росію", все ще живе надією віднови царського режиму з „Малоросією". А наша еміґрація за слаба, розсіяна, без впливів у західно-европейській журналістиці. До того більшість західно-европейських журналістів волів чекати на події на „Сході Европи", як вони самі розвинуться, ніж знайомитися з такою неясною для них проблемою. Крім „Журналь де Женев" якого редактор знає добре відносини у славянських краях та їх звязки із сусідами мало який більший щоденник освітлює якслід нашу справу.

Тимто треба відзначити появу статті у „Нає Фрає Прессе" з 2-го ц. м. п. з. „Доля України", опертої на статті ірляндського часопису „Корк Ексамінер". Віденський щоденник попереджує хід думок ірляндської статті своїм вступом у звязку з австрійським „аншлюсом". „Коли 11. березня ц. р. зєдналася Австрія з німецьким Райхом, у більшої частини Европи совість заворушилася панічним страхом. Що сталося? Нічого більше, як те, що німці по століттях неприродного відмежування якнайприродніше знову опинилися разом". Ця подія насуває німецькому журналістові такі дальші рефлексії у звязку з Україною:

„Нині навіть ті, що не мають охоти слухати і що досі були глухі, починають чути, що 45-міліоновий український нарід — пасинок Европи, якого позбавили, знехтувавши права на самоозначення, власної державности, розшматований між чотири держави, починає стукати до воріт Европи. Навіть політик з найбільшими наушниками мусить поволі доходити до свідомости, що українці — єдина досі незаспокоєна у своїх домаганнях велика европейська нація, щораз голосніше пригадують свої права на самостійну, незалежну національну державу в етнографічних межах. На думку деяких кол природний розвиток української справи у звязку із сподіваними обставинами вже тепер вимагає великої уваги та застанови".

Ірляндський „Корк Екзамінер" звертає увагу, що тоді, коли европейська преса повторяла аж до нудоти фразу про намір Гітлера завоювати Україну, ніхто ні словом не згадав про саму Україну і про ту ролю, яку вона має відограти у конфлікті. Українська територія втроє більша від Великої Британії. Її нарід з

кожним днем щораз більше свідомий своєї одностайности та певний, що його національний ідеал мусить стати важним чинником в европейській політиці. Хто не хоче мати несподіванок, мусить із цим чинником рахуватися. Мало хто знає, що Совітська Росія досі не могла втягнути у себе т. зв. Совітську Україну і що домагання української незалежности не фікція і не вимоги якогось малого гуртка людей, а виростають вони з руху цілої народньої маси. „На жаль, тільки Німеччина зрозуміла цей факт" — каже ірляндський часопис.

Чи Німеччина має намір поширити свій економічний вплив на Україну? Так — відповідають ірляндці, але це не означає поневолення України. Найбільше імовірно Берлін знайде спосіб порозуміння з Україною, щоб спільно звернутися проти спільного ворога. У Німеччині живо цікавляться Україною. За її прикладом повинніб піти інші держави. Не треба повторяти, що незалежна Україна, сперта на Східну Европу, буде оборонною стіною між азійською Москвою і Східною Европою. А про її економічне, політичне і культурне значіння зайве вже й говорити.

До цих слів ірляндського щоденника додає німецький орган іще свої висновки про те, що німці та українці, як несусіди, не мають спірних питань, а багато спільних цілей та інтересів, як напр. політично - економічні огляди. Він пригадує навіть такі давні взаємини, як торговельний рух у середньовіччі між Україною і такими німецькими містами, як Регенсбург, Зальцбург, Пассав, Данціґ, Кенігсберг, головно Бреслав. Хліборобська країна та країна промислова можуть доповнювати одна одну, а виміна духових цінностей може дати неодну спонуку до творчої праці.

Зовсім природне явище, що статті на таку тему появляються в Ірляндії, з якою вяже нас неодна спільна риса національного лихоліття, та в Німеччині, де віддавна знавці присвятили увагу багатствам української землі. Зате мовчанка про нашу справу в інших державах має свої ріжні причини, почавши від політичної ворожнечі та повного незнання, кінчаючи інтриґами наших „приятелів". Усі ці огляди ми повинніб мати на увазі у нашій праці на закордонному терені.

Національний статут Ч. С. Р.

Прага, 5. VII. 1938.

Голова ради міністрів д-р М. Годжа вже закінчив розмови із заступниками меншинвих угрупувань і політичних партій та має докладні інформації про домагання національних меншин, що замешкують чсл. республику. Повний проект національного статуту досі ще не предложений національним меншинам. Це має статися аж по закінченні сокільського здвигу.

Розмови й дискусії над проектом національного статуту велися більше, як два тижні. Після викінчення національного статуту має він піти на ухвалу парляменту. Розмови розпочались в першу чергу з представниками судето-німецької партії. Основою для цих розмов був меморіял судето-німецької партії, поданий урядові Ч. С. Р. та основні тези урядового проєкту національного статуту. Після цього запрошено представників інших національних меншин — мадярської та польської, що також подали були урядові свої меморіяли з побажаннями.

Майже всю працю в останніх тижнях сконцентрував уряд на проблемі національної політики, котрою докладно займався комітет політичних міністрів. Головна праця уряду йшла на випрацювання національного статуту. Національний статут побудований головним чином на широкім самоврядуванні громад, округ і земель. Статут забезпечує мовні права й національність кожного громадянина законом.

Влада й заступники меншин, що були запрошені до голови ради міністрів для інформаційних розмов про свої домагання і вияснення становища до окремих проблем, зберігають довірочність про зміст цих розмов і тому преси не інформовано про хід цих розмов. Це мотивували в першу чергу тим, що прилюдна дискусія про невирішені ще справи може викликати непотрібне напруження, яке утруднювалоб дальші розмови.

Крім урядових нарад відбувалися в парляменті наради голов коаліційних партій і голов парляментарних клюбів цих партій над справою унормування національних відносин в республиці.

Найбільше праці мав голова уряду д-р Годжа, в якого руках скупчилися всі нитки переговорів про національно - політичні справи меншин, як з коаліційними партіями, так і з представниками національних меншин.

Національний статут — це не буде односторонній акт влади. Бо не лише влада, що вела переговори з меншинами, але також і всі партії та парлямент, що має проект національного статуту ухвалити, матимуть однакову відповідальність перед народом і своїми виборцями.

Чи приймуть генляйнівці національний статут? Більшість чеської преси сходиться на тому, що коли Берлін буде мати добру волю до згоди, то ця воля проявиться також у генляйнівців. Висловлюється також погляд, що національний статут буде здійснений навіть і в тому випадку, коли на нього не погодяться й генляйнівці.

Чеська прилюдна опінія, що виявляється у пресі, стоїть на тому становищі, що дух конституції та цілість держави не сміють бути національним статутом нарушені. Преса підкреслює, що національний статут — це немала жертва чеського народу і підготовляє національну опінію до того, що чехам прийдеться зробити значні уступки та принести поважні жертви. Напр. національна пропорція серед урядництва на довші роки замкне шлях чеській академічній молоді до урядових посад, а реформа мовного закону утруднить тим теперішнім урядовцям, що не знають німецької мови, всякі аванси та дальшу урядничу карієру.

На ґрунті теперішньої дискусії про розвязку національної проблеми в ЧСР віджили старі суперечки двох концепцій будови держави — чи ЧСР має бути державою національною, чи державою національностей? Як відомо, то президент-визвольник Т. Г. Масарик обстоював концепцію держави національностей за зразком Швайцарії, тоді коли д-р К. Крамарж обстоював концепцію, що ЧСР має бути державою національною. Соц.-демокр. посол Стівін помістив цими днями у „Право Ліду" статтю, в якій пише, що можна булоб уникнути теперішньої тяжкої ситуації республики, якби не було концепції д-ра К. Крамаржа, що чсл. республика має бути державою національною, а не національностей. Стівін признає, що великою помилкою було те, що з самого початку ЧСР не збудовано як державу національностей.

Націонал-демократична (крамаржівська) преса обурена тим, що пос. Стівін понижує память покійного К. Крамаржа та, мовляв, дає зброю в руки Генляйнові. Це зденервування чеських нац.-демократів цілком зрозуміле. Вони мають тепер свого представника в уряді і йому приходиться мимоволі брати участь у направлюванні помилки концепції д-ра К. Крамаржа при помочі національного статуту.

М. О—вич.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

„Не вгнемося перед ніяким насильством!"

Хід і резолюції конференції делеґатів православної Холмщини й Підляшша.— Рішучі заяви селянства. — Меморіял до міністерств.

Варшава, 1. липня 1938 р.

Конференція православних ерархів та делеґатів православного населення Холмщини й Підляшша, що — як ми вже повідомляли — почалась у Варшаві в піднеслому настрою і вже першого дня нарад виказала нечувані наслідки протиправославної акції на Холмщині й Підляшші, закінчила вже сьогодні свої засідання. На закінчення конференції промовив ще раз митрополит Діонізій, завізвавши делеґатів, щоб понесли в народ слова Божої потіхи й ідею загальної консолідації в обороні св. віри. Не треба — говорив далі митрополит — ятрити й загострювати ненависти до тих, що переслідують Православну Церкву, лише треба спокійно і мужньо обстоювати правду. Наприкінці голова Православної Церкви передав делеґатам і цілому населенню, що страждає в цих днях, архипастирське благословення.

З рефератів усіх представників поодиноких деканатів Забужжа довідались учасники про загальну ситуацію на церковно-народньому фронті цілої Холмщини й Підляшша, ситуацію, що виглядає дуже сумно, чорно, безнадійно та водночас геройчно.

Велике враження на учасниках конференції викликала поява нових делеґатів з Грубешівщини, які привезли жмут останніх невеселих вісток: вже підчас нарад конференції розібрали церкву в с. Чомові, а в Маночі спалили. Справники — невідомі.

Така доля стрінула вчора церкви в Рашкові, Новосілках, Жабчі, Виткові. Невідомі справники підпалили теж в останніх двох днях деякі приходства, побили двох священників, а одного хотіли застрілити.

Після палкої промови еписк. Симона конференція прийняла одноголосно текст меморіялу, що його доручить завтра в поодиноких міністерствах спеціяльно вибрана світська делеґація. Склад делеґації такий: Олександер Рочняк — Замостя, б. посол С. Любарський з Грубешівщини, б. посол Пастернак з Підляшшя, селянин Вищук Семен, Божик Яків, Рабчук і Дмитро Бик.

Меморіял, що його навзана делеґація доручить премієрові, міністрові відоісповідань, цивільній канцелярії президента держави та крім того Українській Парляментарній Репрезентації, українським послам з Волині і головному командантові поліції ґен. Кордіянові Заморському, обіймає в короткій постулятовій формі м. і. домагання: 1) відкликати негайно акцію протиправославної пропаганди, 2) запрестати нищення церков, 3) залишити на місці виселених владою священників, 4) приспішити скликання Собору, 5) унормувати правний стан відносин між Правосл. Церквою і державою та врешті 6) дозволити навчати релігію та проповідувати виключно в матірній мові населення.

Після закінчення конференції відправили зібрані духовники молебен у митрополитальному Соборі.

Мусимо ще раз підкреслити незвичайно сильну і певну себе та дійсно імпозантну поставу українського селянства, яке своєю палкою обороною прав своєї Церкви і національности викликало подив навіть у найвищих державних чинників.

Фа-ський.

Батьки і діти під прапор „Просвіти"!

Хроніка Совітської України.

ДЕ ДІЛИСЯ СОТНІ ТИСЯЧ ВИБОРЦІВ?

Закінчилися вибори до верховних рад 11 „суверенних" республик СССР і хоч не закінчилася ще радість з приводу „перемоги" сталінського бльоку комуністів з безпартійними (ніби ніхто цього не очікував, ніби для всіх це стало радісною несподіванкою?!), а вже подано наслідки цього голосування, наслідки, які мусять вразити ввесь світ, наслідки, які, справді наздогнали і перегнали плебісцити „капіталістичного світу". І цеж наслідки „таємного" голосування, а не щобудь і не інакше?! Справді щасливий виборець поспішав до приміщення виборчої комісії. Щаслива виборча комісія брала у нього пашпорт, звіряла з загальним реєстром виборців, відмічала, що виборець такий-то, скажім ч. 7755, узяв участь в голосуванні, видавала щасливому виборцеві коперту з бюлетеном за ч. 7755, щасливий виборець заходив до кабінки, виймав бюлетень, на якому передбачливо надруковано прізвище кандидата „сталінського бльоку", щасливо дивився на цей бюлетень, ховав його до коперти, виходив з кабінки і щасливо на очах у всіх опускав до урни цю коперту і зворушений таким таємним голосуванням виявляв свою радість як хотів: чи танцював, чи співав, чи тільки викрикував „Хай живе Сталін", якщо не вмів танцювати і співати, бо навіть танцюристи і співаки, зрозуміло теж таке викрикували...

Але вертаймося до цих вислідів. Добре ще памятаємо висліди голосування 12. грудня минулого року і якби хто захотів порівняти ті висліди з теперішніми, то мабуть би був зразу трохи здивований. Адже населення СССР, всіх „11 зірок щасливого сузіря" зростає і зростає, тобто зрозуміло кількість виборців у кожній республиці повинна би збільшитися... і раптом ні, цілком навпаки!

Хочете переконатися? Дозвольте подати декілька нудних цифр: У РСФСР 12 грудня було 60,571.292 виборців, тепер їх є 60.368.858, тобто зникло 202434 виборці. В УССР було 17.539.866 виборців, тепер їх 17.536.486, зникло 3.380. В Білорусі було 3.007.342 виборців, тепер їх 3.040.710 виборців, тобто кількість їх збільшилася аж на 33.368 осіб. Та це одна така республика. Не буду наводити всіх цифр виборців в інших республиках, зазначу тільки брак виборців. Отже в Азербейджані забракло 76.531 виборців, у Грузії — 42.506 виборців, у Вірменії 8.571, у Туркменістані — 36.203, у Узбекістані — 111.216, у Таджикістані — 10.381, у Казахстані — 47.299 і в Киргізстані — 5.442. Отже в цілому СССР в порівнанні з 12 грудня минулого року забракло 510.605 виборців.

Виникає льогічне питання: чому?

Відповісти можна тільки гіпотетично.

На нашу особисту думку безумовно не можна припустити, що така велика цифра вийшла через те, що всіх тих осіб похоронили або увязнили, особливо тому, що в таких неспокійних „націоналістичних" республиках, як УССР та БССР, де найбільше „працюють" наркомвнудельці цифри ці дуже скромні (у БССР навіть великий прибуток). От таку цифру, як 3.390 в УССР цілком погоджуємося записати на рахунок „товаришів" Хрущова та Успенського, але звідки такі самі великі цифри головне на сході?

Коли ми приймемо на увагу, що в СССР ввесь склад червоної армії це виборці, що саме на весні цього року воєнні події в Китаї трохи змінились, щастя іноді почало приходити і до китайців, в усякому разі вони стали ставити міцніший опір ніж раніш; що відповідно переодягнувши вояків мабуть дуже трудно відріжнити якихнебудь узбеків, таджинів чи казахів від китайців ріжних провінцій: що суходільні шляхи між СССР і незавойованим Китаєм ще не перерізані та їх таємниці ніби недоступні для чужої цікавости: що швидше завоювання Китаю і воєнні успіхи Японії зовсім не на руку СССР, то може перекинути до Китаю три, чотири сотні тисяч червоноармійців і то так, щоб це було непомітно.

І зрозуміло, військові частини головне можна брати з тих тубільчих середнеазійських або сибірських військових частин, які надаються до відправи і відправа яких не відібється на боєздатности не дуже то й активних відтінків: Зрозуміло, не можна брати їх зі західнього кордону, де навпаки може треба трохи і збільшити їх (наприклад у Білорусі).

Така, на нашу думку, розгадка цих цифр, цифр, які несподівано стали трохи неясні.

Заборона 16 дитячих садків у Чортківщині.

Українське населення Чортківщини задумувало цього року уладити у 21 селах під фірмою і проводом Повітового Союзу Кружків Рідної Школи дитячі садки. Рада Союзу Кружків Р. Ш. занялася цією справою. У 21 селах винанято льокалі під садки, родичі зголосили участь своїх дітей у тих садках, словом — приготовано все до їх орухомлення з днем 1. липня. Рада Союзу Кружків Р. Ш. майже на два місяці наперед зголосила в старостві в Чорткові, що з днем 1. липня уладжує дитячі садки у 21 селах. Староство передержало зголошення довший час і щойно дня 28. червня, отже напередодні отворення тих садків, повідомило Раду ПСК. Р. Ш. в Чорткові, що не приймає до відома відкриття дитячих садків у селах: Шманьківчики, Ридодуби, Мухавка, Сосулівка, Росохач, Скородинці, Шманківчики, Ягольниця Стара, Долина, Милівці, Білобожниця, Свидова, Шульганівка, Джурин, Калинівщина, Полівці, а приймає до відома відкриття садків в селах: Пашківка, Базар, Звиняч, Угринь і Криволука. Мотиви цього рішення староства такі характеристичні, що подаємо його в цілости:

Starosta Czortkowski.

Czortków, dnia 28. VI. 1938.

Nr B 10.

Do
Powiatowego Zarządu Kružków Ridnej Szkoły
w Czortkowie.

Na zasadzie art. 2. rozp. Prezydenta Rz. P. z dnia 22. IV. 1927 o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucji opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr. 40. poz. 354) nie przyjmuję do wiadomości zgłoszenia o otwarciu ogródka dziecęcego (sadka) w ...., ponieważ Wydział powiatowy w Czortkowie prowadzić będzie w tej miejscowości półkolonii dla wszystkich dzieci bez różnicy wyznań i narodowości.

Prowadzenie zaś w tej samej miejscowości osobnego ogródka dziecinnego wyłącznie tylko dla dzieci jednego wyznania, względnie jednej tylko narodowości, wytwarzają w

---

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 14.

МАРКО ТИМКО.

КАМСА.

Перший промінь раннього сонця пробився крізь напівспущені зелені жалюзії і відбився у великому дзеркалі та розсипався срібними краплями по розкиданих дрібничках на туалетовому столику, потім пробіг через цілу кімнату і освітлив ліжко, ніжно погладивши два тіла.

Його пишне каштанове волосся, наче темний ліс виділялося на білій подушці, а її чорні довгі коси, як змії вилися по білому простиралі.

Другий промінь червневого сонця вже яскраво освітив всю постіль і сховзнув по обличчях. Жінка відкрила очі, і щойно тепер відчула, що їй незручно лежати на руці свого чоловіка, бо її мулить шию. Але він певно тримав її в обіймах і міцно спав. Жінка потихеньки, поволеньки висвободила голову і сіла. Потім стала пильно дивитися на чоловіка у сні, якби студіювала його риси.

— Любий, любий, прошепотіла — яка я щаслива — подумала — що нарешті ми самі і так далеко від людей!

Їй вже не хотілося спати, але вона так би сиділа і дивилася на нього. Мала таке враження, якби вперше так близько бачила це миле, дороге обличчя. Та нараз щось почула з улиці, здавалося їй, що там бігають люди. Долітали щораз сильніше голоси і тупотіння. Жінка прислухувалася, а потім тихенько зіскочила з ліжка і підбігла до вікна. Вона розсунула легко жалюзії і подивилася на вулицю. Мимо вікон пробігло декілька жінок з ведрами і декілька дітей з кошиками. Всі бігли в напрямку моря.

„Що таке скоїлося?" подумала і їй цікаво було дізнатися, що трапилося на березі моря. Вона підбігла до ліжка і ніжно поцілувала свого чоловіка. „Вставай, Михайлику! вже день, ходи на беріг моря, там щось сталося".

Михайло пробудився, але замість устати, мовчки схопив її і притягнув до ліжка, цілуючи в уста.

— Не хочу вже спати, — бурмотіла — вставай, ідемо на беріг... — Як вюн виховзнулася з обіймів і підбігла до вмивальника.

Коли Михайло зіскочив з ліжка і хотів знову схопити свою Галю, вона бризнула на нього водою.

— Соромся! вже день. Я бачила, як люди біжать в напрямку берега. Одягайся і ми підемо подивитися.

— Чого-ж так рано йти купатися? миж вчора пізно лягли! Це-ж наша перша ніч над Чорнем Морем. Все якось досі ми не мали можливости побувати на самоті

Але жінка поквапно милася.

— Скоренько мийся, підемо на беріг, — говорила, якби не чуючи його.

Михайло підійшов до вікна.

— Справді щось скоїлося на березі, бо туди біжать люди.

І він став теж умиватися. Обоє скоренько одяглися й вийшли на вулицю.

Від моря тягнуло прохолодою і в повітрі було чути запах сирої риби. Дім, де вони вчора наняли кімнату в Анапі, стояв на кінці вулиці, що межувала з надбережною. Там у затоці, що широко розкинулася, рухалися люди, як комашня. Чути було гомін: жінки, діти, чоловіки метушилися біля води і щось черпали з моря. Близько берега стояли в морі баркаси і рибалки черпали з води щось біле, як срібло і накладали у човни.

Там вдалині синіло безкрайне Чорне Море, а тут біля берега вода була сріблиста. На кілька сяжнів від берега вся затока була повна маленької риби, яка ворушилася, як живе срібло і переливалася білим блиском у сонці.

— Дивись, повна затока риби! — скрикнув Михайло. Він тісно притиснув руку Галі до свого боку, йдучи під рамя. Вони зійшли до самого берега.

Галя широко відкритими очима, здивовано дивилася на чудо, яке бачила перший раз у своєму житті, хоч неодне літо провела вже в Анапі. На кілька сяжнів від берега, вся затока була просто забита якоюсь біленькою, маненькою рибкою, яка ворушилася, підскакувала і блискала, як живе срібло. Баркаси рибалок теж ущерть були наповнені цим живим сріблом. Жінки, діти, старі і малі, всі хто хотів кошиками, лопатами, а то просто пригорщнями набирали рибку у ведра, жінки у фартухи, а діти в подолки своїх сорочок, що хто мав під рукою.

Михайло і Галя, як і інша літнискова публика, що спішно підходила на беріг, мов зачаровані дивилися на таку масу риби. Виглядало так, якби риби не хотіли плавати у воді, а хотіли переселитися на сушу.

— Що це за рибка? Як вона тут опинилася? Це рибалки пригнали її з моря? Чи сітями притягли стільки риби? — Всі питали один одного і кожний пояснював собі по своєму таке небувале явище.

— Добрий день, панству! І ви прийшли подивитися на наш дар моря? — звернувся високий, худорлявий мужчина до Михайла і Галі. Це був господар їхнього помешкання.

— Добрий день, пане Миколо, що це за рибка?

— Хіба-ж ви не пізнали? Цеж камса.

— Таж справді, це тюлька, як у нас її називають в Темрюці — сказав Михайло і лукаво подивився на Галю.

Галя почервоніла. — А якжеж стільки її тут опинилося? — скоренько запитала вона, щоб не дати Михайлові дійти до слова

darej gromadzie fermenty i tarcia na tle narodowościowym i religijnym, jak to miało miejsce w niektórych gromadach roku ubiegłego i to już u samej dziatwy w wieku przed. szkolnym.

Tego rodzaju rozdźwięk między dziećmi nie leży w interesie ani gromady, ani gminy, ani też Państwa pol. skiego.

Od niniejszej decyzji przysługuje Panu prawo wnie. sienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za moim pośrednictwem w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następ. nego po dniu jej doręczenia.

Starosta powiatowy
Dr. Kaczkowski.

Обовязуюча досі ст. 110 польської конституції з 1921 року постановляє, що польські громадяни, які належать до національних меншостей, мають конституційно застережене право засновувати, надзорувати і завідувати своїм коштом добродійними заведеннями, релігійними, школами й іншими виховними заведеннями, як також уживати в них свобідно своєї мови та виконувати приписи своєї релігії. Тимчасом рішення старости в Чорткові відразу перечеркує загарантовані конституцією права і всупереч конституції каже, що не позволяє вести українські дитячі садки тільки тому, бо в тих місцевостях будуть польські дитячі садки, отже туди мають іти українські діти. Значить: конституція дозволяє зберігати національну окремішність, а влада на місцях виразно і недвозначно хоче асиміляції українських дітей.

Таке виразне поставлення справи маємо тепер уперше. Досі робилося те саме, але під іншим плащиком: то льокаль невідповідний, то провідничка некваліфікована і т. д. Тепер староство вже виразно проповідує засаду асиміляції українських дітей. Бож тільки асиміляцію мають на меті дитячі садки, ведені Повітовим Виділом. У тих садках нема ані одної провіднички українки. Провіднички говорять до наших дітей тільки по польськи, науку релігії подають тільки римо-католицькі парохи. Нічого дивного, що до тих дитячих садків, ведених Повітовим Виділом, українське населення не має довіря і українські свідомі родичі своїх дітей до тих заведень не посилають. Розуміється, що і цього року ніхто з українців не буде посилати своїх дітей до польських садків і асиміляційні змагання п. старости не повдуться.

Таким чином дуже багато дітвори підчас ферій залишиться без опіки і через те скоїться неодно лихо. Мусять цьому запобігти хоч частинно наші оо. парохи по селах. Староство видало заказ Рідній Школі уладжувати дитячі садки на основі вище наведеного розпорядку. Як відомо, цей розпорядок виразно виключає зпід своєї інґеренції установи релігійні, отже душпастирів. Обовязком наших душпастирів є заопікуватись дітворою своїх парохіян у часі жнив, коли то родичі не мають змоги стежити за релігійним вихованням своїх дітей.

Як зачуваємо, крім дитячих садків Повітового Виділу будуть по наших селах у часі ферій діяти ще вакаційні кольонії університетської молоді, зокрема медиків. У нашому чортківському повіті дотепер передбачені осідки для таких студентських кольоній у трьох селах: Джурині, Свидові і чи не в Шманьківчиках.

Д-р І. Х.

„Дзялаче“ в сутаннах.

Нам попав у руки такий цікавий документ-летючка на цикльостилі:

Lwów, dnia 19. czerwca 1938.

Przewielebny Księże!

W dniu 27. bm. odbędzie się we Lwowie Walny Zjazd polskiej spółdzielczości niesocjalistycznej, zorgani. zowanej w Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo. Gospodarczych.

Spółdzielczość na terenie Małopolski Wschodniej stanowi ważny czynnik w walce o utrzymanie i powięk. szenie polskiego stanu posiadania. Jej placówki (Kasy Stefczyka, Mleczarnie, Spółdzielnie Rolniczo-handlowe) stanowią niejednokrotnie jedyną twierdzę, chroniącą pol. skiego chłopa przed zruszczeniem i oddaniem pod wpływy wojującego ukrainizmu.

Znane stanowisko Rządu w kwestji „ukraińskiej", — brak opieki nad elementem polskim nakłada na polskie społeczeństwo ciężki i odpowiedzialny obowiązek utrzy. mania obecnego stanu posiadania własnymi siła. mi.

Wobec polityki „niedrażnienia" mniejszości narodo. wych (reprezentowanej przez czynniki oficjalne) społe. czeństwo musi wykorzystać należycie aparat, którym dy. sponuje — mianowicie spółdzielczość, by przeciwstawić się wrogim siłom, godzącym w interesy i dobro Narodu polskiego.

W tej sytuacji, wymagającej połączonego wysiłku wszystkich warstw, czynniki nieodpowiedzialne (w szcze. gólności „wiciarze"), wszczynają na terenie Związku akcję opartą na nienawiści klasowej — przeciwstawiania jednych członków Narodu — drugim, waśnienia Polaków między sobą, — akcję, zmierzającą do rozbicia, z tru. dem montowanej jedności dla klasowych urojeń.

Na każdym zatym świadomym członku Narodu pol. skiego, zdającego sobie sprawę z tego, że nie czas na wy. suwanie hasła walki klas w momencie, kiedy wszystkie klasy zagrożone są przez wrogie nam żywioły, ciąży o. bowiązek stanięcia do walki o przyszłość polskiej spół. dzielczości.

Zwracamy się przeto do Przewielebnego Księdza z gorącym apelem o przybycie na Walny Zjazd Związku Spółdzielni Roln. i Gosp. Zarobk. w dniu 27. bm. i o udział w dyskusji, przeciwstawiającej się warcholskim poczyna. niom tych, którzy sądzą, że przez rozbicie jedności naro. dowej zapewnią lepszą przyszłość warstwie chłopskiej.

Jeśli spółdzielnie mają opłacać koszty wyjazdu dele. gatów, to niech tymi delegatami będą ci, którzy spółdziel. czości rozwój, a nie upadek zapewnić mogą.

O próbach osłabienia i rozbicia spółdzielczości infor. muje prasa, ponadto ze swej strony załączamy odbitkę ulotki, rozprzestrzenianej w terenie przez „wiciarzy".

(—) Ks. Władysław Matus (—) Ks. Bolesław Grudzieński.

Такі відозви-заклики видають ріжні „дзялаче“ в сутаннах. А що то за крик піднявсяб у польській пресі та взагалі серед поляків, якби так подібну відозву важився підписати й видати хтось з греко-катол. духовенства!

— Невже сітками? — спитав Михайло, бо він був уперше в Анапі.

— Ні, це море само нам сьогодні вночі пригнало до берега стільки камси, чи пак тюльки. Вже кілька років не було такого врожаю на рибу. Та вже й час, бо вже місяць мучимося і нічого не піймали. Слава Богу! Народ трохи підживиться. От і я собі насолю на цілу зиму. А Вас сьогодні моя Євдоха нагодує смаженою камсою. Побачите, яка смашна, хоч така маненька. А солона! Це, як сардинки. Ми Вам дамо додому на дорогу.

— Та ми знаємо, що тюлька смашна, але ніколи не бачили, щоб було її стільки!

— Таке чудо буває один раз на довгі роки — додав Микола. — Ви йдете купатися? Євдоха приготовить Вам сніданок.

— Дякуємо, ми ще тут побудемо, а потім підемо купатися...

— Гальо, мабуть ми після купелі десь поснідаємо в каварні? — запитав Михайло.

— Ні, тут неприйнято, щоб жінки ходили до каварні. Просимо вас, пане Миколо, попросіть паню Євдоху, щоб приладила сніданок так на девяту годину.

Молода подружня пара близько притулившися одне до одного, як зачаровані дивились на затоку. А люди, то відходили від берега з повними ведрами, кошиками, то приходили нові і все черпали з моря живе срібло. Та рибки не вменшувалося. Не було видко води, лише хвилювалася сріблиста маса.

— Галю, це-ж ти тюлька! Така, що трапляється раз на довгі роки!

— Мовчи Михайлику! — Галя закопилила уста.

— Хіба це погано, що тебе твої учні звали тюлька? Вони-ж тебе любили. Тюлька приносить людям лише добро, вона-ж смашна і гарна, бачиш, як рибалки радіють, що Бог послав їм це добро...

— Знаю, що діти люблячи мене, так називали мене, але невжеж я аж така маленька?..

Михайло ще міцніше притиснув руку Галі. — Ось коли прийдемо до дому після купелі, так я тобі покажу, яка ти справді маненька. Хочеш, так зараз от тут на вулиці, візьму тебе на руки. Він удав, ніби-то хоче її підняти...

— Михайлику, не жартуй, Ми-ж тут серед людей, що вони подумають...

— Нічого не подумають, скажуть, що чоловік несе на руках свою маненьку жіночку...

Галя засміялася від радощів, але нараз її настрій чомусь змінився і вона прошепотіла: — Любий, я так тебе кохаю, аж боюся, що помру. Та нехай і помру, мені добре...

— Нічого не розумію! Дурниці! Слухай Галю, це-ж сама доля дає нам вказівки. Дивись, учора ми сюди приїхали, як чоловік і жінка, а сьогодні море принесло такий багатий дарунок. Це знак, що якась сила звязує нас з собою. Так буде все життя — воно буде як це щедре море.

У Галі очі наповнилися радісними сльозами. Їй було і любо і соромно.

Три дні вибирали люди з моря живе срібло. Три дні приїздили козаки з близьких станиць возами і набирали камсу на солення, щоб дома зробити з неї „чорноморські сардинки“. Вістка про багатий дар моря скоренько рознеслась по всіх околицях Анапи.

Михайло і Галя кілька разів на день приходили дивитися на маленьку рибку, якої повно було в затоці.

Але коли на четвертий день вранці перед купелею, Михайло і Галя прийшли на беріг — там було пусто. Стояло декілька возів, але вже порожніх, бо камси вже не було.

— Деж риба? Що це означає? питали люди з публики, що збиралася на березі.

Михайло і Галя сумно подивилися на себе. Море було тихе, спокійне, синє-синє, але живого срібла в ньому не було. Було якось сумно, аж дивно.

Два рибалки приправляли баркас. Один із них старий, почорнілий від вітру і сонця натягав вітрила. Він почувши запити сказав „Море дало, море й взяло: Сьогодні вночі був сильний відлив і вся камса пішла в глибину моря“.

— А деж баркаси рибалок?

— Наші молоді рибалки поїхали шукати камси, але я добре знаю, що вже її не найдуть. Це був щедрий дар моря, але море не може розкидати своїх дарів щодня. Як не схоче то не дасть нічого. Михайло і Галя знову сумно подивилися на себе і якось ближче притулилися.

— А ми все життя будемо дарувати одне одному. Від нас самих залежить щастя. Ми не будемо як море химерні.

— А ви теж ідете шукати камсу? — спитав Михайло рибалки.

— Ні, я з сином поїду шукати кефалі, бо завжди після камси йде кефаль, не такими стадами, як камса, але кефаль більша риба, смашніша і дорожча.

— Я дуже хотів би побачити, як ловлять кефаль, — сказав Михайло.

— Як найдемо, то ми можемо вас узяти, але ми ловимо кефаль уночі — сказав старий рибалка.

— Дякую, ми тут живемо у пана Миколи, так прошу покличте мене, я поставлю Вам могорича“.

— Добре, до побачення!

Михайло і Галя пішли купатися.

— Галю, чого ти посумніла? Жаль тобі рибки чи людей?

— І того і другого, а головно того, що ти хочеш сам їхати на море. Ще може надійти буря вночі. Я тебе не пущу.

— Не пустиш? То я візьму тебе з собою. Тоді напевне буде море таке щедре, як у той день, коли я вперше підійшов до нього з тобою.

Вони були молоді — вірили в це і сміялися до моря, як воно до них у ясні-ясні дні, що вибамкували рибою або самою водою, наче живе срібло.

З польської преси.

Чого бракує українцям до щастя?

„Дзеннік Польскі", львівський орган Озону, час до часу пише про необхідність польсько - українського порозуміння. Правда, ми ніколи не чули від нього докладно, як він собі те порозуміння уявляє, але деякі „вимоги", що мали б бути умовинами „порозуміння" знаємо. Зрештою „Дзеннік Польскі" пригадав їх в найновішому числі (ч. 184 з 7-го липня ц. р.) у статті п. н. „Обосторонне „гетто" польско-руське", що є відгомоном статті „Діла" п. н. „Самі інформуймо поляків про себе".

„Пишучи на цих шпальтах — читаємо у цій статті — про справу польсько - руських взаємин, ми нераз вказували на шкідливість „китайського муру" взаємного незнання, яке панує по обох боках. Поляки про українців знають сьогодні у власній державі багато менше, як знали під чужою займанщиною, а в українському громадянстві поширюється найгірше, бо сфальшоване і перекручене знання про польську державу, її підстави, сили та можливости.

„В такій атмосфері „нормалізація" наоспіх буцімто засадничі вирішення та розвязання мають тільки маніфестаційний характер, якого — правда — не треба баґателізувати, але не можна його й переціновувати. На нашу думку для дальшого розвитку польсько-руських взаємин необхідно покласти натиск на речі обективні, конкретні та інформаційні. Тому від декількох літ висуваємо постійно два постуляти: 1) одностайного григоріянського календаря на території південно-східніх воєвідств Річипосполитої і 2) одностайної латинської азбуки. Ми нераз вказували, що юліянський календар (тобто окремі свята) і кирилиця — це чинники, які між руським і польським громадянством творять штучний мур, який особливо сьогодні важко пройти. Ми вказували теж, що коли українці уважають себе народом західно-европейської культури, то відтинатися від заходу перегородою календаря й азбуки є також з їх становища помилкою. Певно, сентимент вяже руське громадянство, звязане з юліянською та кирилицькою традицією, та все-ж історично - цивілізаційні огляди промовляють безсумніву за календарною й азбучною революцією".

У наведеному уступі ми залишили терміни „український" і „руський" так, як їх автор статті ужив. Цікаве! Комусь буцімто залежить на тому, щоб поправити польсько-українські взаємини, і той хтось свідомо не хоче вживати офіційно принятої назви „український". І плутає: раз українці і зараз при цьому „руський". Ендеки направду послідовніші, коли вживають терміну „руський", а українці та український пишуть у знаках наведення. Це бодай якась програма! Та це мимоходом. Що-ж торкається самої суті справи, то „Дзеннік Польскі" заговоривши про необхідність польсько-українського порозуміння, ні словом не згадує про те, як він ставиться до українських політичних домагань, але висуває свої „постуляти". Отже: змініть календар, заведіть латинську азбуку і справа полагоджена. До щастя українцям більше нічого не бракує, так принайменше думає „Дзеннік Польскі".

„Родзіна Колейова" в Ківерцях

ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД ТА ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

В польській пресі появилася вістка про те, що „Коло Родзіни Колейовей" у Ківерцях ухвалило на свому зібранні звернутися до міністра освіти з проханням звільнити дітей залізничників від обовязку вчитися української мови у середніх школах.

„Залізничники мотивують меморіял тим, що „більшість наших дітей, заки пішла до ґімназії, не чула української мови, натомість чула багато про українські жорстокости в часі війни. І тепер також багато наших дітей чує, навіть поза домом, про те, що українці вбивають поляків".

„Далі залізничники стверджують, що факти, які діються у Східній Галичині, впоюють в душу дитини, якщо вже не ненависть, то принайменше нехіть до українців та української мови. В тих умовинах змушувати дитину вчитися мови ворогів, це може витворити тільки ненависть до викладача того предмету, що з черги впливає відемно на поведінку дитини в класі.

„Потім стверджено, що мова народу без держави, без минулого, без літератури і культури, не може дати дитині ніякої користи. Особливо треба звернути увагу на те, що мова українців зі Львова ріжниться від українців зі Станиславова, з Волині і т. д. Це не літературна мова, тільки жаргон".

Що „Родзіна Колейова" в Ківерцях таке ухвалює, не дивуємось. Але що польська преса такі речі друкує, то це свідчить про її рівень.

Закарпаття.

ТРАГЕДІЯ ПРЯШІВЩИНИ.

У Пряшівщині, — найдалі на захід висуненій частині української землі, — живе к. 200.000 українського народу, що його намагаються словаки зденаціоналізувати за всяку ціну. Тому в чисто українських селах позакладали словацькі школи й обсадили словаками всі уряди. Число наших народних шкіл і наших урядовців у Пряшівщині мінімальне. Словацькі ґуррапатріоти не дозволили відкрити ніодної нашої державної ґімназії. Тому минулого року пряшівський єпископ Павло Гойдич відкрив приватну нашу ґімназію у Пряшеві. В таких умовинах наші брати ведуть уже 20 років затяжну боротьбу за свої права і домагаються, щоби Пряшівщину прилучено до Підкарпатської Руси. З цією метою наші брати з Пряшівщини вислали меморіял до президента Ч. С. Р. д-ра Бенеша з домаганням негайно направи заподіяної кривди: себто прилучення Пряшівщини до Підкарпатської Руси, обсадження урядів виключно нашими людьми, заснування державної ґімназії в Михайлівцях та промислової і торговельної школи, введення народньої мови до урядів, признання господарських концесій, поширення національного статуту на Пряшівщину і т. д. Меморіял прислали всі наші орґанізації і представники українського народу на Пряшівщині. Одначе траґедія Пряшівщини в тому, що майже всі наші самошні діячі є русофілами, які поширюють між народом незрозумілу йому московську мо-

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 20

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА.

Будучи членом Наукового Товариства ім. Шевченка, я бував на його загальних зборах і сьогодні з прикрістю мушу сказати, що отсі збори не завжди мали характер поважний, часто панував на них вічевий дух, якому не місце в строго науковій установі. А діялося це головно тому, що Товариство побіч дійсних членів, з науковими кваліфікаціями, має звичайних членів, якими може бути кожний, кого прийме виділ, і хто платить вкладки, а які дуже часто не мають нічого спільного з наукою і бувають сліпим знаряддям наших політиків. Отсі то політики часто з особистих причин орґанізували опозицію на загальних зборах і вносили в них гострий, вічевий тон. Скликавши своїх прихильників з провінції, вони в яскравих кольорах малювали їм загрожений стан посідання чи ще більше: самі обіймали провід опозиції на загальних зборах, а „провінціяли" й покірні „прихильники" опозиції на їхню команду голосували. Так було, коли в Товаристві йшла боротьба за його науковий характер і коли воно переставало у своїй друкарні друкувати політичні ґазети, між іншими „Діло"; так було, коли в деяких членів Товариства була ображена амбіція з приводу прихильних оцінок у „Записках" їх праць, друкованих деінде, або з приводу критики М. Грушевського їх політичної діяльности; так було, коли М. Грушевський не підходив під передвоєнні пляни галицьких політиків і вони хотіли заміняти його на проф. д-ра Івана Горбачевського або, коли це не вдасться, то бодай дати йому свій виділ, у якому кожний член мав би, як казалося, свою самостійну думку, а властиво, у якому сиділи б його явні вороги.

Були ще й інші бурі в Науковому Товаристві ім. Шевченка, як з приводу участи закордонних членів Товариства в загальних зборах через повновласників (Павлик), з приводу „Гуцульщини" Вол. Шухевича і кліш до неї та загалом з приводу гонорару за наукові праці, друковані в Товаристві, або з приводу того, що Видавнича Спілка продала магазин книжок книгарні Товариства[1]).

Не памятаю щоби які загальні збори Наук. Товариства ім. Шевченка обійшлися без Франка: він точно зявлявся на кожні збори і завше брав у них визначну участь. Хто б він не був, коли тільки підривав науковий престиж Товариства чи якимбудь способом підкопувався під його фундаменти, Франко явно й сміливо виступав проти нього й нищив його своїм дотепом та їдкою сатирою. Навіть на загальних зборах 29-го червня 1913 р., коли то галицькі політики зорґанізували були велику опозицію проти проф. Грушевського, уже недужий Франко боронив його перед їх нападами і доводив, що з виходом проф. Грушевського почнеться й упадок Наукового Товариства ім. Шевченка.

VI.

ФРАНКО НА ЗБОРАХ І ЗАСІДАННЯХ.

Я засідав із Франком не тільки у виділі Наук. Товариства ім. Шевченка, але також і в дирекції Укр.-руської Видавничої Спілки і у виділі Товариства прихильників української літератури, науки та мистецтва. Бував також і на засіданнях наукових секцій, у яких Франко брав участь. Франко приходив на засідання точно, один із перших, і в засідання вносив свою ясну і здорову думку. Незвичайна скромність, великий розум, простота, ввічливість, притім еспріт скептицизм та іронія окрилювали Франкову постать і робили її приємною в зустрічі. Ані дрібки радости, чванства, пихи ми ніколи не помітили у Франка. Одночасно не забудьмо, що характер у Франка був чистий, як кришталь.

ФРАНКО ДОМА.

Коли-не-коли я заходив до Франка додому. Він купив собі 1901 року невеличку площу при вулиці Понінського ч. 4 і поставив собі на ній гарний будиночок який і любив він дуже, де написав свої найкращі твори і де перестало битися його серце. Коли я входив до поетового буди-

[1]) В. Гнатюк у своїй статті про Наук. Тов. ім. Шевченка написав, що на тому інтересі навпаки: не Товариство ім. Шевченка, але Вид. Спілка зле вийшла.

ку і тимсамим підготовляють поле до словакізації нашого народу. Доки пряшівські провідники не зрозуміють, що поширювання „общерусскаго язика" між народом є лише водою на млин словацьких шовіністів, так довго даремна буде їх боротьба зі словакізацією нашого народу на Пряшівщині.

ЕТНОГРАФІЧНА ВИСТАВА В МУКАЧЕВІ.

Етнографічне Т-во Підкарпатської Руси в Мукачеві, відкрило 15. м. м. етноґрафічну виставу в будинку ремісничої школи. У трьох салях розміщено народні вишивки, писанки, килими на народні мотиви, модерні меблі і т. д.

ЗА ВІДКРИТТЯ ФІЛІЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ В МУКАЧЕВІ.

У ґубернатора Грабаря зявилася делеґація батьків, діти яких складали вступний іспит у Торговельній Академії в Мукачеві. Делеґація передала ґубернаторові письмо з проханням, щоб міністерство шкільництва отворило паралельку при першій клясі Торговельної Академії в Мукачеві, бо до вступних іспитів зголосилося 230 учеників, з яких можна приняти ледви 40. Батьки зобовязалися покрити всі видатки, звязані з відкриттям паралельки. Ґубернатор обіцяв, що буде домагатись відкриття згаданої паралельки.

ПО ДВІ ЧЕСЬКІ ЗАХОРОНКИ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ.

Село Буштин має майже 4.000 населення. Українські свідомі селяни домагалися, щоб у Буштині засновано бодай одну захоронку, до якої ходилоб майже 200 дітей у віці від 4 до 6-ох років. Одначе українські селяни не можуть до нині допроситись української захоронки, зате в Буштині є аж дві чеські державні захоронки — здебільша для жидівських дітей. До одної чеської захоронки ходить приблизно 10—12 дітей, до другої ледви 5—8 дітей.

ЗІЗД „РУССКИХ„ УЧИТЕЛІВ.

У неділю 26. м. м. відбувся в Ужгороді зізд „русских" учителів, які належать до свого станового „Учительскаго Товарищества". Не зважаючи на величезну пропаґанду москвофільської преси, на зізд прибуло ледви 250 учителів. Це смішне мале число, коли взяти під увару, що теперішній шкільний режім на Підкарпатській Руси підтримує завзято москвофілів, завів „русскі учебники" до українських шкіл і т. д. На зізді дісталося ґубернаторові Грабареві за те, що він затвердив підручник для шкіл „Жива Мова", писаний народньою мовою. У відповідь на напасть на нього на зізді, ґубернатор покинув демонстративно салю цього зізду. Далі на зізді „русскі" учителі виступали проти єдиного українського щоденника „Нова Свобода" за його кампанію проти теперішнього шкільного режіму на Закарпатті, а „малорос" секретар Василенко, домагався заведення до всіх українських шкіл „русскіх учебників", назначення „русскіх" управителів і т. д. Москвофільська і чеська преса запевняє, що конґрес випав „благополучно", хоч за кулісами „Учит. Товарищества" йде завзята боротьба між прихильниками Фенцика і куртяківцями. З ухвалених резолюцій виходить, що зізд „русских" учителів пройшов під знаком повної дезорієнтації і лайок на українців.

ВЕЛИЧАВЕ ПРОСВІТЯНСЬКЕ СВЯТО В ПЕРЕЧИНІ.

В неділю 26. м. м. відбулося в Перечині величаве свято окружної філії „Просвіти", яке виявило, що просвітянський рух шириться і могутніє з кожним днем. На зізд прибуло 1.500 просвітян з найдальших читалень Перечинщини, далі пластуни і пластунки, старі і молоді, щоб заманіфестувати свої домагання. Свято почалося Службою Божою під голим небом, що її відправив о. Д. Натоля з двома молодими діяконами І. Рогачем та Волошином. По богослуженні о. Натоля виголосив патріотичну промову. З черги головною вулицею Перечина перейшов гарно зорґанізований похід з орхестрою і жовтоблакитним та державним прапором до парку, де в год. 11-ій учит. І. Гопко відкрив збори, витаючи присутніх і гостей. Орхестра відограла державні гимни і представник уряду та староста складали привіти з побажаннями якнайкращих успіхів зіздові. Зізд вислав привітальні телеґрами през. Бенешеві, ґубернаторові Грабареві та о. А. Волошинові. Опісля промовляли: пос. Ю. Ревай, Ст. Клочурак від Матірного Т-ва „Просвіта", ред. І. Рогач, поет В. Ґренджа-Донський, орґанізаторка жінцтва і письменниця І. Невицька та інші. Пополудні відбувся концерт, на програму якого зложився виступ перечинського хору та орхестри, хору пластунів, мандолінової орхестри, народні танці і т. д. Свято залишило між присутніми незатерте враження.

КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСТВА.

В днях 2.—4. липня ц. р. відбувся в Ужгороді в салі „Народнього Дому" восьмий конґрес „Учительської Громади", яка є становою орґанізацією українського вчительства й обєднує понад 1.600 членів на дві тисячі усіх учителів. Для порівнання треба взяти під увагу, що мадярсько-москвофільське „Учітельское Товаріщество" має всього четвертину того числа членів.

Після звітів з діяльности „Учительської Громади" відбулися вибори нової управи і зібрані ухвалили відповідні резолюції. Перед конґресом (в суботу) відбулося ділове засідання Учительської Ради, на якому ухвалено плян майбутньої праці, буджет на найближчий рік та обговорено багато інших справ „Учительської Громади".

На третій день (у понеділк) молоді учителі відбули свою першу спеціяльну конференцію, на якій обговорювали справи звязані з учительським званням і справу громадської праці вчителів. На цій конференції учитель Леликач виголосив реферат на тему: „Молодий учитель і національне відродження Закарпаття".

Про цей конґрес подамо ще докладний звіт.

МОБІЛІЗАЦІЯ В ЄМЕНІ ПРОТИ АНГЛІЇ.

Влада Ємену рішена всіми способами протиставитись Анґлії, яка займає нові території на пограниччі Ємену і британської кольонії Адену. Вислано туди всі еменітські війська, крім того в південному Ємені проголошено мобілізацію.

Командування обняв Алі Абдулла аль Ваірі, що має головну кватиру в Тоїзі

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 7 липня (25 червня) 1888.

„ПО ДОВГИХ І ТЯЖКИХ ТРУДАХ.

У звязку з цісарською постановою відкрили у Перемишлі українські паралельні кляси в ґімназії, „Діло" писало:

„Так отже по довгих і тяжких трудах удалося нам добитись бодай тих мізерних руських паралельок у Перемишлі! Все те нічого не значить супроти того, що нам належиться, але все-ж можемо сказати, що ми зробили один крок, хоч малий, наперед. Тому не зневірюймося, але поступаймо і дальше сміло наперед! Від першого почину залежить і ціла справа. Від численної фреквенції залежить і доля другої руської ґімназії на руській землі в Галичині".

ЩЕ ОДИН КРОК ВПЕРЕД.

Знов один крок вперед поступила галицька Русь. Гадка, що її ще позаторік кинув у „Ділі" один наш патріот, щоб львовяни взялись заснувати платну бурсу для руських учеників, воплотилась. Руське педаґоґічне товариство, а саме його дотеперішній енерґійний виділ, взявся за цю справу і покінчив досі підготовні роботи, тобто виробив статути для тієї нової установи, подбав про затвердження влади і сьогодні може вже оповістити, що з найближчим шкільним роком, від перешого вересня, відкриває ту інституцію".

ПЕРЕД ЗІЗДОМ НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ З ЦАРЕМ.

„Згідно зі звітами німецьких часописів цар приймав спеціяльного німецького посла, ґен. Папе, дуже торжественно. Кажуть, що Папе привіз цареві крім офіційного письма також і приватне, власноручне письмо цісаря Вільгельма! Ґен. Папе був три чверти години на авдієнції у царя, а звичайно відбувається така авдієнція не довше, як пять мінут. З того, як цар приймав ґен. Папе по авдієнції, догадуються, що цар був дуже задоволений з тих вісток, які йому Папе устно передав.

вочка, оточеного деревцями, по високих, камяних східцях мені мимохіть нагадувався манастир. Я раз і сказав це поетові, коли він відчиняв двері до цих східців, і порівняв його тоді з манастирським двірником, а він усміхнувся і сказав: „так кс. Амброжи—слуга божи". Довкола хати панувала тиша, хіба часом галасували поетові діти або співала птаха в недалеких кущах. Двері від хати були зачинені і захожих впускала поетова дружина — невеличка, сухорлява жінка з блискучими, чорними очима і з гладко зачесаним чорним волоссям. Зодягнена просто й убого. Вона, коли захожий був їй незнайомий, питала в порога коротко, вривчастими словами: „До кого? За чим?" Коли поета не було дома, вона казала: „Нема Франка"! — і двері зачинялися перед захожим.

Кімнати в поета були влаштовані бідно. Меблі прості, примітивні. Тільки кілька образів окрашувало стіни: портрети Шевченка й самого поета роботи арт. Юліяна Панькевича, та „Вид на Дніпро" роботи арт. Труша[*]). Ось і вся окраса. На довгім, простім столі — сила книжок, паперів і гарний ріг, що його подарувала поетові арт. Сальомея Крушельницька. За цим столом і працював поет. Під стінами стояли полиці та невеличкі шафи з книгами, і було їх доволі. Книги стояли на полицях, нераз у двох рядах, у найбільшім порядку. Поет, як рідко котрий поет, завжди знав, де шукати бажану книгу. Брошури, листування та інші матеріяли оправляв поет в осібні книги. Робив він це тому, щоби, як казав, не пропали йому підчас поліційних трусів. А так завжди міг бодай перевірити, що пропало й де шукати його. В невеличкій шафі переховувалися рукописні матеріяли. Свої поезії ховав поет у звичайну паперову коробочку. Гарних гаптованих течок не було в нього. Писав він не на гарнім гладкім папері, а на клаптиках паперу, що попадали йому під руки.

*) Крім згаданих картин висіло на стінах, у всіх кімнатах, багато картинок у чорних узеньких рамках — з ріжномаїтними рибами.

СКРОМНЕ ЖИТТЯ.

Поетова дружина, Ольга Хоружинська, походила з Києва. Вона була „толстовка". Сама одна хозяйнувала: прибирала хату і ладила прості страви. Служниць не було у неї ніколи. Не любила, щоб письменниці приходили до чоловіка. До грошей прикладала малу вагу. Коли селянка поставила собі якусь ціну напр. за суниці, то вона давала їй удесятеро більше: „Якто стільки разів треба схилятися по суниці, щоб їх назбирати, і так мало жадають за них!" Сама вона людина освічена і я сам бачив, як вона помагала деколи поетові у літературній праці: перекладала з французької мови і переписувала до друку, як що треба було.

Як на одіж, так і на їжу Франко був дуже невибагливий. Задовольнявся чимбудь. Поза домом їв також прості страви. Не догоджував собі, не курив, напитків майже не вживав. Пив часом пиво, але мало; під кінець життя любив баварське: вино пив з водою. Жив, як аскет.

Найбільшою радістю у житті поета було, коли він наловив багато риб або назбирав багато грибів. На рибах і на грибах він розумівся дуже добре. Мріяв усе своє життя мати свій власний ставок з рибами і як усе в його житті, так і ця мрія не сповнилася ніколи.

В. Охримович пише[*]), що Франко не любив товариства. Але-ж Франко любив товариство, тільки на жаль, не мав доброго і не завжди мав час на товариські розмови. Довкола себе він любив рух. Найкращий доказ, сам він брав велику участь у вічах і стикався багато з людьми. Не утікав від людей і дуже радий був зустріти созвучну душу. Деколи він ходив до театру і на концерти. Музику і спів він любив дуже. У гостях бував наш поет рідко. Не ставало у нього часу. Найчастіше я бачив його у Грушевських, а часом заходив до Гнатюків. До Грушевських завів мене навіть сам поет. Не будучи знайомим з Марією Сильвестрівною, дружиною Михайла Сергієвича, я не хотів іти на перший раз у звичайному одязі, але поет потягнув мене за собою: „Ходіть, вони гостинні люди і не знають етикети! Будете, як у себе дома!" Поет почував себе вільно у Грушевських, бував веселий та гутірливий і любив ходити до них. Недаром присвятив він свою найкращу повість „Перехресні стежки" — „Марії і Михайлові Грушевським на доказ щирої приязни". У вільних хвилинах, особливо в літі, їздив поет на село до приятелів і знайомих.

(Далі буде).

*) Новий Час. 1926 р. Ч. 49.

З природи і життя.

Змії в літі.

Нема майже людини, що не відчувала би страху перед зміями. Випадки покусання зміями людей у нас зовсім не такі рідкі. Ще донедавна в нас усі поручали немилосерно нищити змії, тому, що їх загально вважали шкідниками, без найменшої вартости. В останніх днях дуже цікаве становище зайняв польський Комітет охорони природи у відповіді на запит народніх вчителів чи треба нищити змії.

Цей комітет ствердив, що не треба цілковито винищувати жадної тварини що є Божим твором, радується життям і грає відповідну ролю в цілому житті природи. Винищення даної тварини це зубожування тієї цілости живого світа. Найновіше етично-релігійне виховання молоді саме має на ціли м. ін. шанувати життя у всіх його проявах.

Сучасна біольогія (наука про життя) не знає тварин „шкідливих" і пожиточних у господарстві людини, бо нема тварин, що булиб цілком шкідливі, а з другої сторони навіть найпожиточніші тварини розмножившись надмірно (нпр. кролики в Австралії) можуть стати шкідливі для людини. Тепер кожний знає, що нпр. винищувані давніше хижаки, є потрібні для рівноваги серед тваринного світа.

Міністерство В. і О. П. у своїм підручнику п. з. „Завваги про прогульки для шкільної молоді" каже, що змій також не треба вбивати, бо змія є пожиточною твариною, що нищить миші. Небезпеки зустрічі зі змією можемо легко уникнути, вдаряючи патиком по кущах чи траві, де підозріваємо, що змії ховаються.

Про змії витворилося багато всяких забобонів та нісенітниць, які часто зустрічаємо в часописах, що головно в літнім „огірковім" сезоні часто повторяються: якто змія вповала сплячому хлопцеві до уст, або скочила комусь до грудей і т. п.

Тимчасом змія не лише не вміє скакати і неподразнена людиною ніколи її сама не зачіпає. Змія полохлива і втікає, головно тоді, коли вона далеко від своєї нори. Найчастіше вона кусає тоді, коли її натоптати чи роздразнити навмисне, а її отрута входить до тіла тільки при вкушенні нагого тіла. Укушення змією дають дуже малий відсоток смертних випадків, — ось нпр. у цілих Прусах у роках 1927—1933, себто за сім років ледви 7 осіб згинуло від укушення змії, коли в тім часі 890 осіб потратували коні, 211 корови, а при самоходових випадках гине річно в Німеччині коло 8 тисяч осіб. В деяких краях, як нпр. в Саксонії вже від 50 літ не знають ані про один випадок смерти покусання змією, а у нас також смертність від укушення змій є майже ніяка, головно коли даній людині дати зараз відповідну поміч.

Убивати змії навіть заборонено в народніх парках і резерватах природи. Природники кажуть, що змії не треба вбивати, а треба це залишити їжакам. Винищувати змії треба лиш в сусідстві людських мешкань у городах і публичних садах по містах.

Коли змія вкусить..

Зміїна отрута викликує спочатку засинене місце де вкусила. Пізніше кінцівка ((рука нога) опухає і болить, появляються синці. Далі як прояв загального затроєння, головно нервової системи, в укушеної людини може дійти до нудоти, задухи, людина стає сонна, кидається, маячить і попадає у сплячку.

Укушення змії пізнаємо, коли побачимо дві коло себе положені ранки від їдовитих зубів змії.

Лікування полягає на негайнім впорскненні сироватки проти укусу змії. що її можна дістати в кожній аптиці. Її впорскують до мясня в кількости 10—20 цм³. В самім початку можна ранку виссати устами чи прикласти на ранку баньку. Далі можна ранку випалити азотовим квасом, витяти її, або затиснути кінцівку на час не довший від 2 годин, щоб утруднити отруті поширення на цілий організм. Притім кінцівку (руку ,ногу) треба унтвинити двома дощинками. Хворому треба подавати багато чаю з коняком чи ромом та багато алькоголю.

Природно, що після такої першої помочі, треба вкушеного якнайскоріше відвезти до лікаря, щоб той впорскнув сироватку, яка є единим ліком, що забезпечує перед неприємними проявами затроєння, а то й смерти

—о—

Нова форма людського мешкання.

Статистика з 1931 р. виказала, що 25% заміжніх шведок працює зарібково поза домом. Отже що четверте подружжя не може провадити нормально родинного життя, в якому чоловік працює зарібково, а жінка займається дітьми та господарством. Тільки деякі з них можуть дозволити собі на платну поміч. Щоб зарадити лихові — повстало в Швеції будівельне товариство, що будує великі мешканеві колективи.

Товариство збудувало вже один такий колектив, де опіка над дітьми, кухня та спратання є сцентралізоване у фахових руках. З кухні провадять до кожного мешкання вінди. На першому поверсі є малий дитячий шпиталик, саля до навчання, а навіть спальні, з яких користають діти тоді, коли батьки є поза домом вечорами. В домі є також бібліотека, ресторан, саля для забав тощо.

Конструкція будинку желізо-бетонова. Тут є широко використані новочасні будівляні матеріяли. На увагу заслуговують прилади, до яких вкидається брудне білля, що провадять його просто до пральні. Цілий будинок повязаний телефонічною інсталяцією.

В цілому будинку є 57 мешкань, що складаються від 1 до 4 кімнат.

Великий успіх колективних мешкань у Швеції вказує, що це дуже добрий спосіб розвязки виховання дітей для батьків, що обоє працюють поза домом.

Про життя ростин.

Ростини вважають люди за живі твори, що мають дар довгого життя. Одначе довгота життя ростин вагається в дуже ріжних межах, бо від кількасот літ до кількох мінут чи навіть секунд.

Найлекше можна подати вік дерев поміркованої смуги нашої землі, що відзначаються щорічним приростом т. зв. слоїв. На основі тих річних приростів дослідили, що рослини, які найдовше живуть — це дерева з ґатунку шпилькових. Прикладом є секвоя в Каліфорнії, яку називають мамутовим деревом. Деякі з них мають обвід 36 м. а високі на 142 м. (удвоє вижчі ніж ратушна вежа у Львові). Вік тих дерев доходить до казкового для нас числа 5.000 літ.

У природничих музеях Парижа і Льондону є п-ні секвої значно молодші, що мають яких 1.500 літ.

Характеристичне, що секвоя грубне дуже незначно щороку, бо до 500 літ наростає щороку 5 мм. від 500—1000 коло 2,5 мм., а повише 1.000 літ всього 1 мм. на рік.

Інші довговічні ростини — це тиси (таксус бакката), що доходять до віку 3.000 літ. Головно багато таких старих тисів в Англії. З інших шпилькових дерев довгого віку доживає кипарис (до 3.000 літ), ялівець, ливанські кедри (коло 1.000 літ), модерев, сосна, смерека.

З листкових дерев довго живуть липа, дуб, що часом доживає і 1.000 літ. вяз. клени (500 літ), вільха і тополя (коло 300 літ) верба (150 літ).

Навіть менші ростини, як нпр. дика рожа, можуть доживати 400 літ, дерен до 300, виноград до 100, верес 40, берберис 20 і т. д.

Найкоротше живуть найнижчі ростини, до яких належать папороти, мохи, гриби, водорости і бактерії. Вони бувають дуже ріжнородні своєю формою і не мають характеристичного річного приросту, по якім можнаб пізнати їх вік. Нпр. одні папороти бувають малими, ледви помітними ростинками, інші у гарячих краях творять цілі кущі та дерева, що можуть жити і кількадесять років. Мохи доживають віку 10 років. Гриби живуть дуже коротко; довше втримуються лише гриби з ґатунку деревних губ, що деревіють і корковатіють і утримуються при житті кілька літ.

Водорости доживають віку 2 літ. Зате деякі морські водорости доживають і 200 літ. Малі одноклітинні водорости живуть дуже коротко, бо всього кілька днів (4—5 днів).

Рекордово коротко живуть бактерії. Деякі з них розмножуються 20—30 разів на мінуту, тому життя одного покоління треває кілька секунд. Отже бактерії це найкоротше живі створіння нашої землі.

З того ясно видно, в яких широких межах перебігає життя ріжних ростин. Ця скаля дуже широка і обіймає час від кількох секунд життя до кількох тисяч років.

ЗАРИБЛЮВАННЯ КАНАДІЙСЬКИХ ОЗЕР.

Зариблювання великих канадійських озер було дуже трудне і невигідне. Щойно недавно використали оригінальну думку одного військового летуна, що пропонував ужити до зариблювання озер літаків. Цей спосіб показався дуже зручним. Літак перелітає над озером 2—3 метри над плесом води і висипає рівночасно нарибок, що без жадної шкоди для себе опиняється в воді.

Сторінка без політики.

Король ковбоїв.

Біллі Єнкінс — це світова слава. Бо те, що він є та що він може, межує майже з чудом. Свідчить про те пророчисто те, що за свої просто казкові штуки він дістав відзначення, яке рідко кого з людей стрічає. Індіянське племя Ірокезів іменувало його почесним начальником. Це важніше від багатьох ордерів та дипльомів, бо Ірокези дуже стримані і не люблять розкидати своїх титулів. Є всього чотирьох почесних начальників Ірокезів. Другий — це директор цирку Ганс Стош-Саррасані, третій — еспанський мистець у їзді на коні, Моезер Хозе. Четвертий — це віденець д-р Георґ Грубер, управитель віденського хлопячого хору ім. Моцарта. В часі свого турне по Америці він дістав титул почесного начальника індіянського племени Ірокезів.

Вони, всі чотири, оті почесні начальники Ірокезів, зїхалися тепер у Відні. Директор цирку Саррасані, довідавшись, що Біллі Єнкінс приїхав до Берліна, не надумуючись довго „скочив" літаком і привіз Біллі до Відня, нехай покаже віденській публиці свої штуки. А тих штук знає Біллі чимало. Не вважаючи на те, що його імя і прізвище звучать по американськи, Біллі справжній німець. Малим хлопцем вимандрував зі своїми батьками до Злучених Держав і вів там на дикому Заході свобідне життя ковбоя. Всіх своїх штук вивчився, як забав. Ще був хлопцем, як вже умів, як ніхто інший, уїзджати диких коней, стріляти, як чорт та присмирювати найдикіші звірята.

Та найбільш він любить птиць-хижаків. А з тієї любови зродилося і його звання, що принесло йому багато слави та чести. Ще нікому досі так не вдавалося, як йому, освоювати орлів і кондорів, щоб вони приходили на найлекший заклик.

Кілька літ тому підчас побуту в Гамбурґу втік Єнкісові орел. Один з найліпших та найкращих. Заалярмовано цілу державу. Великий любитель звірят, Герман Ґерінґ, сам дав наказ, щоб усюди шукати за втікачем. І справді одного дня якийсь лісничий з околиць Дрездена зголосив, що в його лісі зявився орел. Біллі Єнкінса повідомили телефоном. Ще того самого дня він поїхав автом туди і лісничий завів його до ліса, де він бачив орла. Біллі закликав так, як звичайно того орла кликав, зачекав з тривогою хвилину, знову закликав і знову чекає. Раптом його обличчя розяснюється, йому відповів крик орла, за хвилину зашуміли крила і його улюблений, невірний орел вернувся слухняно на рамя свого пана. Послух та любов завели його знову в неволю.

Біллі Єнкінса зараховують до найкращих стрільців світу. Він знає усі штуки у меті ляссом, тому його називають „королем ковбоїв". Своїми сильними руками він приборкає найдикшого бика. І крім цього він має ще одно звання, що не дуже підходить королеві ковбоїв чи індіянському начальникові, та все-ж Біллі віддається йому з великою пильністю: він письменник. Його книжки, яких сюжетом є „дикий захід" з захопленням читають молоді і старі.

Отой Біллі Єнкінс, великий король ковбоїв стрінувся тепер у Відні зі своїми трьома „товаришами Ірокезів". Д-р Ґрубер привитає його хлопячим хором, а Біллі розкаже йому неодну зі своїх ковбойських пригод.

При гробі Ромеа та Джулієти.

Хто мандрує по Італії не повинен оминати Верони. Це не тільки славне місто з чудовими палатами, мальовничими місцями і замками, але незвичайно приємне. Здається, що найбільше відвідувачів цікавиться могилою Ромеа та Джулієти. Найцікавіше тут те, що деякі твердять буцім-то вся ця романтична історія, з якої Шекспір зробив свою безсмертну драму це тільки фантазія поета, леґенда. А проте інші вірять в історичну правду цієї події.

Звичайний дім.

У кількох кроках від мальовничої площі Д'Ербе стоїть скромний камяний бльок вмурований у звичайному домі. Можнаб прийти мимо не звернувши уваги на мармурову таблицю, яка повідомляє, що тут жила нещаслива Джулієта. Століття не минуло безслідно. На залізних гратах і дверях осіла ржа. Є тут теж ліхтарня — ні, тільки якийсь останок її кістяка, та, якою Джулієта освічувала собі дорогу. Місце спочинку нещасливих коханців віднайти нелегко. Треба взяти зі собою як провідників міських карабінієре і перейти базар із худобою, ввесь у пилюзі. Між гліциніями і дикими рожами тягнеться старий коридор. Колись він вів до церкви Сан Франческо, поки експльозія пороху (300 років тому) не знищила цього місця. У галі обсаджений колюмнами на підвищенні стоїть мармуровий саркофаґ, де Ромео та Джулієта зєдинилися уперше у холодних обіймах.

Шукають памяток.

Бачите тут гурток подорожних і цікавих. Найбільше молодих закоханих пар, що прийшли сюди, щоб постояти мовчки. Багато з них чуло, що хто відвідає це місце, той зазнає щастя в коханні. Деякі залишають свої візитові білети. Довгий час ріжні аматори мистецтва наслідували частини того гробу, щоб робити з них прикраси, які мали буцім-то чародійну силу. Були й такі, як подорожники з Греції, що шукали якогось кусня каменя, щоб відорвати його на памятку. Такий камінчик давали оправляти у золотаря і носили як амулет. Королева Марія Люіза казала собі зробити цілий нашийник із камінчиків із гробівця Джулієти, що вже й дивуватися не-королевам.

Колюмна на амулети.

Увесь гробовець міг легко щезнути від пієтизму подорожників. На щастя один веронський різьбар відкрив на стіні сусіднього дому червону мармурову колюмну, що була зовсім подібна до каменя, з якого зроблений гробовець. З тої колюмни почали веронці виробляти готові амулети, перстені і фіґурки, які продавали романтичним мандрівникам, буцім-то це вироби з гробівця Ромеа та Джулієти. За такі памятки чужинці платили великі гроші. Але були і недовірки, які хотіли бачити на власні очі, що дістануть „кусень" із гробівця. І на них найшли дотепні італійці спосіб. У гробовець вмурували другий такий кусень каменя, який облупплювали, щоб виробляти всякі памятки. Такі кусні були штучно вложені так, що самі відскакували і на їх місце після продажі одного вкладали нишком інший для нових аматорів „амулетів. Мармуровий гробовець мусів мати справді чародійну силу, завдяки якій відроджувався, коли він вистачав для тисячей закоханих пар у цілому світі. Тепер уже нема амулетів, бо нема їх з чого робити. Зате мешканці Верони, які проводять прочан до романтичного гробу оповідають їм „правдиву" зворушливу історію Ромеа та Джулієти. Хто дасть більше, той і більше почує, з більше романтичною прикрасою. Але найбільше правдиву версію цієї історії написав Шекспір, про якого теж ходять досі леґенди, бо нема певности, чи він був автором своїх пес.

—o—

З усіх кінців світа.

Шведський інжинір, як повідомляє стокгольмська преса, Свен Ліндеквіст винайшов мотор, що може працювати нормально в літаку на висоті 18.000 м. і робити 750 км. на годину. Цей винахід розвяже перелет у стратосфері. Його буде експльоатувати окреме шведське товариство і зробить публичну спробу восени у Стокгольмі.

Індійський князь з Баґавальпур має намір тепер після 2000 років шукати за скарбом Олександра Великого, що має находитися у садах Баґавальпура. Олександер В. заховав його буцім-то там при відступі збунтованого війська, що хотіло вернутися з Індії до Персії; скарб варт сотні міліонів. Досі ніодин індійський князь не зважувався його шукати у т. зв. „святім саді" аж згаданий володар хоче переборoти віковий пересуд.

Трьох-моторовий французький літак, що вирушив на просторі Альжир-Тананаріко (Мадаґаскар) мусів осісти у пралісі між фортом Аршамдо та Банґуї. Із Франції полетіли 3 військові літаки й один цивільний, щоб допомогти сім подорожникам відрізаним від світа.

УТиролі в м. Тукс грім забив дзвонаря, коли він дзвонив на богослужбу.

У двох німецьких місцевостях у Тавкі... хен і Арндорфі померло одночасно дві рідні сестри Иоганна та Кекилія Авцінґер, не знаючи нічого про недугу другої.

Наукова комісія італійського альпейського клюбу при систематичних дослідах печер у Карсті ствердила, що тепер тих печер є там 3.500.

Анґлійські веґетаріянці незадоволені своїм славним прихильником Бернардом Шов, який як довголітний веґетаріянець дозволив лікарям, щоб на анемію вприскували йому екстракт печінки.

У Франції є досі 4,447.261 радіоабонентів, які заплатили державі за минулий рік 222 міл. фр. радіового податку.

30. червня взяло у Ню-Йорку 600 пар шлюб, утроє більше ніж звичайно. Така велика охота до подружжя пояснюється тим, що від 1. липня починає у Спол. Державах обовязувати силу закон, що вимагає для дозволу шлюбу представити свідоцтво аналізи крови. Багато осіб хотіло оминути цієї формальности.

Населення Японії збільшилося за минулий рік на 972.000 голов

—o—

ХТО ЩО МОЖЕ ЗІСТИ.

В Югославії живе лісничий, що прославився великим апетитом. Недавно приглядалися йому, як він зїв таріль фасолі, таріль грушу, таріль буряків і салати, кажучи, що спершенно голодний. Тоді хтось заявив, що заплатить йому два фунти солонини, як він їх зїсть. За десять хвилин солонини не було на тарілці і лісничий заявив, що тепер може йти спокійно додому на вечерю.

Славний анґлійський поет Шеллі годувався головно хлібом, зїдаючи нараз малий бохенець. Але цей хліб мочив раніше у гарячій воді, посипав цукром і меленими горіхами.

Американський письменник Торо, автор славних „Лісів" відповідав на запит, що він їсть: „Те, що лежить найближче".

Бетговен, приходячи до ресторану, сидів цілими годинами і не міг відважитися, що має зїсти і коли має відійти.

Один анґлійський моряк, якого буря викинула на самотний острів східних Індій, шість місяців годувався т. зв. перченою фасолею, яка там росте дико .

Про Будду оповідають індійці, що він шість років зїдав щоденно тільки одне зерно конопель.

ЛИХОВІСТНА МУМІЯ ЖРЕКИНІ АМЕН-РА.

На розпорядок директора Британського музею, одну з найбільш гідних уваги мумій, мумію жрекині храму Амен-Ра перенесли з горішніх саль у підземелля і відвідувачі вже більше не побачать.

Зробили це на вимоги публики, яка твердить, що мумія має лиховістний вплив на тих, які на неї довго глядять. Багато забобонних анґлійців писало до Британського музею, повідаючи про те, що з ними ділось після того, як вони оглядали мумію жрекині.

Особливо настирливо громадяни почали домагатися, щоб усунути мумію з музею, після того, як хтось розповів у якомусь часописі історію. Мумію купив один анґлієць в 1925 році на арабському базарі. На другий день сам себе небезпечно ранив з мисливської рушниці. Черговий власник мумії, египтольоґ, нагло вмер. Того було досить, щоб забобонні люди сплели довкола мумії цілу низку леґенд, з яких померла перед кількома тисячами літ жрекиня відіграє лиховістну ролю. Щоб усі балачки припинити, дирекція музею вирішила перенести мумію в підземелля, де її зберігатимуть здалека від відвідувачів.

—o—

ВЕСЕЛЕ

ПРИ ІСПИТІ.

— Яка ріжниця між президентом республики і королем?

— Король є сином свого батька, а президент ні.

Після похорону ґен. Мирона Тарнавського.

ДАЛЬШІ КОНДОЛЕНЦІЙНІ ПИСЬМА.

Дальші кондоленційні письма надіслали: Михайло Зарічний, Зебржидовіце, Софія Щуровська, Бельско, культурно-освітні й економічні установи і гурток комбатантів з Винятинець, заліщицького повіту, духовенство стрийського деканату, б. державний секретар ЗУНР і ж. Іван Мирон з Дори, Українське Краеве Товариство охорони дітей та опіки над молоддю у Львові й українські товариства та установи у Шнирові, повіт Броди.

ЖАЛОБА ПО НАЧАЛЬНОМУ ВОЖДОВІ.

Городок.

На першу вістку про смерть Начального Вожда ґен. Мирона Тарнавського появилися на всіх українських установах в Городку чорні прапори. — Дня 1-го липня ц. р. відбулися жалібні сходини, на яких явилися представники городецьких товариств та установ. По місті розліплено клепсидри від товаришів зброї із закликом до громадянства взяти масову участь у панахиді й заупокійному богослуженні. В неділю 3-го липня в год. 5-тій пополудні відправив о. парох Епіфаній Роздольський у сослуженні оо. О. Шараневича та О. Квіта панахиду за душу бл. п. ґен. Тарнавського. В часі панахиди співав хор Е. Мельника. Після панахиди о. Е. Роздольський кількома словами сказав про ґен. М. Тарнавського, підкреслюючи прикмети його характеру як вояка та ставляючи його як гідний наслідування зразок.

В понеділок 4-го липня в год. 7-ій рано відправлено заупокійну Службу Божу, на якій явились українські комбатанти, члени товариств та багато українського громадянства.

В похороні ґен. Тарнавського у Львові взяв участь гурт городецького громадянства, у ньому б. військові УГА.

Надвірна.

Члени проводів українських установ у Надвірній відбули жалібне засідання з приводу смерти бл. п. ґен. Тарнавського. На цьому засіданні вибрали делеґацію, яка взяла участь у похороні. В Надвірній відправили у парохіяльній церкві панахиду.

Мединичі.

В Мединичах та дооколичних селах на всіх українських установах повівали жалібні прапори. Майже всюди відбулися панахиди та жалібні сходини з відповідними рефератами.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА В УЖГОРОДІ.

В неділю,3-го ц. м., відправили в Ужгороді заупокійну Службу Божу за спокій душі б. Начального Вожда УГА, ґен. Мирона Тарнавського.

РОЗВЯЗАЛИ ДВІ ЧИТАЛЬНІ.

Як подає ПАТ, зборівське староство розвязало читальні „Просвіти" в Гукалівцях та в Озірній зате, що вони „нарушили статутний обсяг діяльности, зокрема поширювали між членами заборонені книжки і публікації, перепоєні ненавистю до польського народу та зневагами проти нього".

—o—

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД НЕ ПРИЗНАЄ ПРЕТЕНСІЙ ФРАНЦІЇ ДО ОСТРОВІВ ПАРАСЕЛЬ.

Представник японського міністерства заявив, що 1920. і 1931 р. Франція та Англія признали, що острови Парасель належать до Гайнану. Тим самим Франція не має ніякого права до тих островів.

Японська преса погрожує Франції та пригадує, що острови Парасель, як частина китайської території, є тереном воєнних операцій.

—o—

ҐЕНЕРАЛ ФАЛЬКЕНГАВЗЕР ВІРИТЬ У ПЕРЕМОГУ КИТАЮ.

До Гонкону приїхали з Ганков німецькі військові дорадники, що на домагання німецького уряду покидають Китай. Шеф німецької місії, ґен. Фалькенгавзер, висловив надію у перемогу Китаю.

У Гонконі говорять, що ґен. Фалькенгавзер з 4-ма іншими членами місії не вернеться до Німеччини.

Знову припинили діяльність читалень „Просвіти".

Повітове староство у Зборові припинило діяльність читалень „Просвіти" в **Гукалівцях** та **Озірній**. Свою постанову староство мотивує тим, що виділи згаданих читалень нарушили статутову діяльність поширюючи між членами заборонені книжки.

ФРАНЦУЗЬКЕ ВІЙСЬКО НЕ ОБСАДИТЬ ОСТРОВІВ ПАРАСЕЛЬ.

АВАС стверджує, що ті острови здавна належали до Анаму.

У звязку зі справою островів Парасель Авас підкреслює, що їх не обсадили ніякі французькі війська; вислано туди лише кілька анамітських поліцаїв, які мають берегти морські сиґнали й метеорольоґічну стацію, що остерігає, коли зближуються тайфуни. Анамітська влада оснувала ті стації вже давніше.

Авас стверджує, що від початку минулого століття острови Парасель належать до Анаму.

—o—

ДОЛЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ.

Як подає „Дейлі Експрес", б. совітський амбасадор у Варшаві Давтян відібрав собі життя; його жінку заслали на Сибір. Б. шефа дипл. протоколу Бакова розстріляли, б. секретаря варшавської амбасади Віноградова засудили на 15 літ вязниці.

З Москви повідомляють, що сина Літвінова заслали на Кавказ, дочку до Свердловська. Його жінка перебувала на засланні у Свердловську за виступ проти Єжова. Тепер спровадили її до вязниці до Москви за те, що вона висловилася прихильно про англійську демократію.

Канадійський уряд не спішиться приймати утікачів з Німеччини

Делеґація канадійських жидів предложила канадійському урядові петицію, домагаючися, щоб Канада приняла деяку скількість політичних еміґрантів зі Середущої Европи, між якими є не лише жиди.

Представник уряду відповів, що уряд не рішить нічого в тій справі до міжнародньої конференції у справі політичних утікачів, яка збереться у липні в Парижі.

—o—

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанкок „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

НОВИНКИ.

— **Тому, що в четвер 7. ц. м. припадає наше торжественне свято св. Івана Хрестителя — найблюжче число „Діла“ вийде щойно в пятницю 8. ц. м.**

— **Д-р Богдан Макарушка,** урольоґ, Львів, ул. Руська 16, виїхав на 4-тижневий відпочинок. 1—2 1466

— **Лиси, пелеринки, краватки з футер викону** і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю фут- 3229 ра до перехову літом.

— **На засіданні новопризначеної Адвокатської Ради** у Львові, що відбулося минулого вівтірка 5. ц. м., вибрано деканом адв. д-ра Яна Перацького. Внесок українців і жидів, щоб Рада вибрала по одному заступникові декана зпоміж українців і жидів, польська більшість відкинула і заступниками декана вибрала двох адвокатів поляків: д-ра А. Чудовського і д-ра М. Касінського; двох секретарів: д-ра Ю. Белтовського і д-ра А. Напалієвича; першим дисциплінарним речником д-ра М. Франке. Нова Рада починає урядувати від 12. серпня ц. р.

— **Іспити для екстерністів.** Міністерство освіти вислало обіжник до кураторії у справі іспитів для екстерністів середніх шкіл. Іспити відбуватимуться до кінця 1938-39 р. залежно від числа зголошених кандидатів.

— **Арештування.** Як подає львівська вечірня преса, у Самборі арештували адвокатського апліканта м-ра Антона Сілецького за промову, яку він недавно виголосив у Лютовиськах.

— **Жирували на нужді.** Перед львівським городським судом відповідає 5 осіб, які ошукали кількадесятьох бідаків. Вони брали від них кавції, тримаючи їх на фікційних посадах, по короткому часі звільнювали їх, але кавцій не звертали. Коли обвинувачені появилися на салі, покривджені мало що не злінчували їх.

— **Що на це скаже міністерство хліборобства?** В суботу 25. червня ц. р. сторожа надлісництва державних лісів з Ослави заняла 190 овець гуцулам з Бані Березів пов. Коломия, мовляв вівці паслися в державних лісах і заподіяли шкоду. Інж. Кузьмінський зі згаданого надлісництва зажадав 750 зол. за винагороду шкоди. Почувши таке домагання Іван Васкул, який займався випасом овець, зімлів і щойно по довшій рятунковій акції вдалося його відратувати. Коли нічого не помогло прохання, щоб бодай надлісництво обнизило квоту 750 зл. та розложило її на сплати — виїхала делеґація до Львова і тут пос. Біляк інтервеніював у дирекції державних лісів у понеділок 27. і вівторок 28 м. м. у цій справі. Делеґація дістала відповідь, що надлісництво випустить вівці і піде гуцулам якнайдальше на руку, бо дістало такиґ телеграфічний приказ. Тимчасом по повороті делеґації зі Львова інж. Кузьмінський заявив, що овець не випустить і зажадав уже 1.040 зол. Господар у розпуці, бо на передновку не має ні грошей ні молока. Що скаже міністерство хліборобства на таку поведінку інж. Кузьмінського, який доводить своєю неуступчивістю гуцулів до розпуки?

— **Страшне знищення від граду.** В селі Іздебки пов. Березів упав град величини голубиного яйця і знищив усе збіжжа на просторі трьох кільометрів, поліравив дахи і вибив майже всі вікна в хатах. Найстарші люди не памятають дотепер в цілій околиці такого страшного знищення від граду.

— **Швидке поширення прищиці.** В часі від 19. до 25. червня ц. р. пошесть прищиці поширилася на 5.696 загород, себто зросла на 56%. І так дня 25. червня ц. р. прищиця лютувала у 41-ій місцевости білостоцького воєвідства, в 390-ох келецького воєвідства, 116-ох краківського, 61-ій люблинського, 340 лодзького, 227 поморського, 1015 познанського, 103 шлеського, 202 варшавського і 2-ох волинського воєвідства. В одній місцевости зліквідовано пошесть вибивши всі звірята, у 198-ох місцевостях сама вигасла. Пошесть прищиці вибухла теж у кількох місцевостях недалеко Данціґу, де її занесли моряки. Влада видала розпорядки, щоби зльокалізувати заразу.

— **Останній комунікат.** Перед виїздом до таборів не забувайте засобитися у фотоґрафічний матеріял в українській фото-крамниці Е-КОМП Львів, Сикстуська ч. 29. тел. 203-30. 1639

— **Грізна пожежа в Підкамені.** В будинках Теклі Скібіцької в Підкамені, вибухла пожежа, що знищила хату, господарські будинки зі стодолою та перекинулася на господарські будинки сусіда Івана Гудими, якому згоріла теж хата з коморою і стайня. Крім того згорів інвентар обох господарств. Шкода сягає понад 3.000 зол. Виявилося, що пожежу спричинив 13-літній син Скібіцької Петро, який розбирав у стайні крісові набої, висипав порох, підпалював його і таким чином підпалив солому.

— **Припинили слідство.** Слідчий суддя IV. районну львівського окружного суду у порозумінні з прокуратором припинив слідство проти членів львівського відділу „Ліги оборони прав людини і громадянина“. Слідство тривало півтора року.

Львівська хроніка. Минулої середи скочила при вул. Арцішевського ч. 8. з третього поверху 19-літня Ванда Весола, яку у грізному стані відвезли до шпиталю. Причиною намагального самогубства родинне непорозуміння. Годину пізніше каретка рятункового поготівля відвезла до шпиталю 29-літнього вуличного торговця І. Шапіру, який зажив 24 „когутики“. Причиною намаганого самогубства нещаслива любов. — Адв. д-р М. Райс зам. при вул. Гловацького ч. 14. повідомив поліцію, що послугачка Р. Щудло вкрала його тещі А. Цверлінґовій 2.000 зол. — Невідомий злодій украв коня Ф. Гутлякові з Замарстинова.

— **Краєва хроніка.** Окружний суд у Тернополі засудив на 7 років вязниці Ор. Келбіцького з Буд Ланцутських, який убив свою любку, що мала стати матірю. — У Самборі збожеволіла 18-літня дочка одного ґімназійного професора; вона роздягнулася і бігала по місті. З трудом зловили її та відвезли до санаторії. — У ставі в Косові, пов. Чортків, потонув підчас купелі 7-літній Микола Васаха.

— **Тіло старушки волікла корова.** На пасовиську Глубоке в Ярославі пасла корову 65-літня старушка Марія Сокіл, яка обвязалася шнуром і лягла на траву, де паслася корова. Нагло М. Сокіл важко занедужала і не мала сил уже розвязати шнурка, яким тягнула її корова щораз то далі за собою. Щойно прохожі відвязали старушку, яка за кілька хвилин померла.

— **Бандит утік поліцаям з поїзду.** Підчас перевозу поїздом бандита Й. Влодаркевича з Лодзі до Плоцка Влодаркевич вискочив недалеко стації Ґостимін і втік. Його засудив суд у Лодзі на кару смерти за грабункові напади і тепер перевозило його скованого двох поліцаїв до Плоцка, де мав відповідати перед судом за інші провини. Негайна погоня не увінчалась успіхом, бо Влодаркевич пропав мов камінь у воду.

— **Нова страшна повінь в Японії.** Внаслідок безнастанних дощів м. Кобе залила вода. Підчас наглої повені згинуло 164 особи, 82 ранені. Хвилі води забрали зі собою 174 особи. Між убитими є двох портуґальців, один німець та один француз. Хвилі води змили 1.305 домів, знищили 1.535 домів зовсім або лише частинно і затопили 167.086 домів. Залізнича комунікація між Осакою і Шімоносекі перервана недалеко м. Кобе. В околиці Токіо гарна погода.

— **Вольфрамові руди в Болгарії.** Молодий вуглекоп Іван Ковачев знайшов недалеко Казанлаку 8 жил невідомої руди. Переведені досліди прібок виявили, що це дуже цінна вольфрамова руда. Раньше викрили теж припадково вольфрамову руду недалеко місцевости Прачківці.

— **За дохід з льотерії світова вистава.** Італійський уряд рішив уладити льотерію, з якої дохід призначений на видатки світової вистави, що відбудеться в 1942 р. в Римі.

— **Чехословаччина замикає свої університети для чужинців.** Чехословацьке міністерство освіти своїм найновішим розпорядком дуже обмежило та утруднило чужинцям доступ до чехословацьких університетів. Досі тільки німецькі та б. австрійські громадяни мусіли мати дозвіл чеського міністерства, коли вони хотіли студіювати в чеських університетах. Згідно з новим розпорядком, такий дозвіл мусітимуть тепер мати громадяни всіх держав, що сусідують з Чехословаччиною, крім цього громадяни Литви і Латвії. Причина того розпорядку — брак місць в університетах.

— **Боротьба з приватниками безуспішна.** В Ростові над Доном суд засудив 9-ох спекулянтів на вязницю від 2-ох до 10-ох років. Високий вимір кари вказує, що приватна торговля в СССР є загальним явищем і боротьба з приватниками є безуспішна.

— **Катастрофа в копальні.** Минулого понеділка трапилася катастрофа в копальні вугілля „Людвік“ недалеко Моравської Остравн, де обсунулася земля у глибині 500 м. і засипала вісьмох вуглекопів. Завдяки негайній рятунковій акції вдалося врятувати пятьох робітників, за трьома шукають досі.

— **6 міліонів прокажених.** У Льондоні відбувся зїзд англійської філії орґанізації св. Франца з Асижу до боротьби з проказою. Зі світу виходить, що на цю страшну недугу нездужає тепер 6 міліонів на цілому світі, з того два міліони в англійських кольоніях. Ледви 1/10 частина недужих має відповідну опіку, решта залишається під опікою своїх найближчих. Опіка над одним прокаженим коштує пересічно 15 анґлійських фунтів річно.

— **Гроби аварів.** У Бачці в Югославії студенти університету з Берліна, які ведуть там розкопки, натрапили на сліди гробів аварів. Покищо відкопали багато гробів на просторі 30 м². Кістяки находяться у глибині 3 метрів під землею. Біля кістяків найшли багато самоцвітів, перел, списи і деревляні прикраси, доволи вже знищені. Знаходки передано до музею в Білгороді.

— **Велика Пожежа під Парижем.** Минулої ночі вибухла пожежа в Бульонь н/Сеною, що знищила великі маґазини кінематографічних декорацій і пять будинків, в яких мешкали робітники. В рятунковій акції брали участь всі відділи пожежної сторожі з Парижа. Тисячі робітників залишися без даху над головою. З остраху перед пожежою поліція наказала мешканцям цілої дільниці покинути свої помешкарян.

— **48 днів без їди.** Минулого року один з найбогатших мешканців Дальматії Іванісевич рішив позбутися свого товщу і придбати з поворотом стрункий стан. Тому 54 днів нічого не їв, лише попивав чай. Наслідок був такий, що його вага зменшилася зі 120 кґ. на 70 кґ. Його вигляд теж змінився на краще. Не диво, що його слідами пішов його слуґа — великий товстюх. Одначе йому не вдалося побити рекорду свого пана, бо вже 49-го дня перервав голодівку зі страху, що вмре.

— **Епохальний винахід.** Шведська преса повідомляє, що начальному директорові державних фабрик Свен Ліндекістові вдалося збудувати мотор до стратосферичних летів. Свій винахід зберігає інжинір покищо в найбільшій тайні. Інжинір працював над винаходом кільканацять років, а його бу..нок увесь час берегли. Новосконструований мотор виконує нормальну працю щойно на висоті 18.000 м. осягаючи на цій висоті швидкість 750 км. на годину. Перші спроби з винаходом переведуть в осени ц. р. у Стокгольмі. З тією метою повстала спеціяльна акційна спілка під проводом відомого конструктора легкопадів Терибальда. Преса пише що з винаходу Ліндевіста радітиме ціле людство.

— **Страшна спека на Мадярщині і в Румунії.** Тропікальна спека, що панує від кількох днів в Европі, далася у знаки населенню Мадярщини і Румунії. Дня 1. липня ц. р. в Будапешті було три смертні випадки від соняшного удару. Крім того трапилося понад 100 випадків занедужання на пляжах і в ріках підчас пливання так, що треба було зорґанізувати спеціяльне поготівля. Температура на Мадярщині доходить до 39 ст. в тіни. В Румунії тепломір вказує на 53 ст. на сонці. Метеорольоґічні стації передбачують дальший зріст температури.

— **Важне для Пань дому.** Незрівняну книжку з приписами Д-ра А. Еткера п. н. „Добра господиня пече сама“ дістанете у всіх крамницях кольоніяльних, ... гарних і у заступників фірми Еткер. Ціна знижена ... сотиків. Книжечка неоцінена дає багато приписів на печиво, тощо.

Відозви й комунікати.

ПОМОЖІТЬ НАМ!

Село Яремків, рудецького повіту, приналежне до душпастирства в Рудках, має 62 ч. домів, з чого 48 гр.-кат. та 14 римо-кат., і то в більшости мішаних. Через несвідомість і доброту наших людей випадково в громадській раді мають більшість радні римо-католики. Цю обставину використали власть імущі і за їх впливом рішила громадська рада заінтабулювати громадський цвинтар виключно на римо-кат. костел у Рудках, на що Повітовий Виділ дав свою згоду. Через це стратили гр.-кат. вірні право там бути хованими, хіба за заплатою й дозволом римо-кат. пароха в Рудках. Похід на могили в часі цьогорічних Зелених Свят не міг відбутися з причини спротиву римо-католиків.

Щоб не бути від нікого залежними, рішили гр.-кат. вірні Яремкова купити площу під власний цвинтар та заінтабулювати її на власність гр.-кат. церкви в Яремкові. А що власними собами вони не всилі покрити ціни купна, Комітет звертається з горячим проханням до всіх, котрим дорога наша Церква й Нарід, по допомогу. Ласкаві жертви просимо слати на адресу: Гр.-Кат. Уряд Парохіяльний у Рудках з допискою: На цвинтар у Яремкові.

Комітет.

ДО НАШИХ БУВШИХ УЧЕНИЦЬ І ПРИХИЛЬНИКІВ ДІВОЧОЇ ШКОЛИ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ!

Сорок літ минає від дня заснування цієї школи гуртком ідейних одиниць. У сороклітніх змаганнях великих духів виховувала школа ряди молоді, свідомої своїх важних завдань. Зпоміж провідників і працівників виділової і всенародньої школи, а також і семинарії Р. Ш. згадаємо тих, що вже відійшли: пок. Марію і Василя Білецьких, о. Теодозія Лежогубського, д-ра Михайла Коцюбу, д-ра Остапа Макарушку, Олену Прокеш і тих, що все живі своїми поривами: Андрія Алиськевича, Константину Малицьку, що жертвувала школі стільки літ своїх великих, ніким незаступлених трудів. Ми свідомі того, що не легко вдержати на відповідному рівні у колу, з якої виходила молодь із печаттю духа найвизначніших педагогів, а всеж таки Старшина Кружка, провід школи та учительський збір із усіх сил змагають до того, щоб зберігти високі традиції найдавнішої школи Р. Ш. Ввесь тягар матеріяльний і моральний взяв на себе невеликий гурток людей доброї волі. Тому звертаємося до всіх, що покінчили цю школу, до всіх, що звязані з нею, до всіх, яким лежить на серці її добро і дальший розвиток, щоби приступили до співпраці з нами. Кожній виховній установі потрібні матеріяльні основи. В ювилейному році школи зложіть почесний дар одноразово, або невеликими ратами від 1.— зол. почавши на книжечку Промбанку у Львові ч. 569. Таким чином виконаєте громадянський обовязок супроти цієї важної виховної станиці

Старшина Кружка ім. Ганни Барвінок,
Львів, ул. Мохнацького ч. 12.

ДО ВСІХ Б. УЧНІВ ПЕРЕМИСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖ. ГІМНАЗІЇ!

Справа 50-літнього ювилею ґімназії.

Пригадуючи нашу давнішу відозву, просимо всіх б. учнів перемиської української держ. ґімназії, що ще не дістали нашої відозви: 1) подати свою точну адресу, 2) надсилати замовлення на Ювилейний Альманах, 3) слати датки на „Ювилейну стипендію ім. Гр. Цеглинського". Слати на адресу: Українська Щадниця, Перемишль, Ринок. Точний речинець ювилею подамо в свій час.

Ювилейний Комітет.

ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА БЕНЕША.

През. Бенеш виголосив до чеських соколів велику промову, в якій заявив, що Чехословаччина бореться тепер за демократію в цілій Европі та стоїть на сторожі европейської рівноваги. Уряд не зробить ніякого кроку, який загрожував би демократичному і республиканському устроєві держави.

Дописи.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Преосв. Кир Іван у Нараєві. Дня 18. і 19. червня п. р. Нараїв витав Преосв. Кир Івана, що кінчив тут канонічну візитацію нараївського деканату. При тріюмфальній брамі очікувала Достойного Гостя юрба вірних та більша скількість священиків. Тут повитано владику від місцевого громадянства, читальні „Просвіти", кружків „Р. Школи", від „Орлів", Марійської Дружини та шкільної дітвори. В церкві по відправленні молебня виголосив Преосв. Іван першу проповідь, при чому подякував за сердечні привіти. Другого дня, в неділю, відправив владика архиєрейську Службу Божу. Асистували о. Кушнір, парох Вербова та о. Скасків, парох Дібрівова. Діяконували о. Гуглевич з Подусова й о. Цибран зі Стриганець. У часі Служби Божої співав міш. хор під управою п. В. Цалинюка. По службі Божій і відспіванні гимну „Боже Великий Єдиний" виголосив владика другу велику проповідь. Сильним голосом, ясним ствлом, глибоким змістом поривав слухачів. По соборчику та спільній фотографії священиків великі маси вірних та численна бандерія відпроваджували Преосв. Івана в напрямі Бережан на дальшу візитацію помонянського деканату.

В. Ц.

В кожному селі, в кожній місцевині ювилейне свято „Просвіти"!

Спорт.

НАКОЛЕСНИЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

Продовження наколесницьких змагань на біжні групи Чорних, перерваних з уваги на дощ і бурю в неділю 3. липня, відбудеться у пятницю 8. липня ц. р. в год. 18. Білети вступу з неділі важні на пятницеву імпрезу. Пригадуємо, що переможцями у передбігах на 1.000 км. у мин. неділю були Бабій і Лата з України і Звйонек (Чорні).

ВИГЛЯДИ РУСИ В НОВОМУ СЕЗОНІ.

Гарні вигляди має Русь (Ужгород) у новому футбольному сезоні 1938-39. Наша ужгородська дружина буде підсилена чотирьома знаменитими змагунами, а саме молодим учителем Фалесом (правим лучником С. К. Славія-Мукачів), Гладоніком (залозником пряшівської Славії, тож молодим учителем), Чончіковом (чільником нападу С. К. Жіденіце) і мабуть Осипом Філяком з хустської Руси.

ПРАГА. СЛАВІЯ — БЕОГРАДЗКІ 2:1 (1:0).

Переложені з неділі 3. 7. на вчора (5. 7.) змагання за чашу середущої Европи вирішила Славія знову у свою користь з відношенням воріт 2:1. Перший метч другої рунди гратиме Славія з Амброзіяною (Мілано).

МИСТЕЦТВО ВІДЕНСЬКОЇ ЛІҐИ

здобув „Рапід" (30 точок) Вінер Спортклюб — 23 т., Остмарк — 21; 4. місце здобув Вакер, 5. Вієнна, 6. Адміра, 7) ФЦ Він. Найменше точок (7) здобув Сімерінґ.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Осип Годунько: ПЕРШІ ПРОМЕНІ. Оповідання з перших часів християнства на Україні. Бібліотечка „Моя книжечка". Накладом В-ва „Наш Приятель". Львів 1938. 16-ка, стор. 30.

о. Ісидор Луб ЧСВВ.: ПРО СВЯТЕ ПИСЬМО. Бібліотека релігійної освіти. В-во ОО. Василіян. Жовква, 1938. 16-ка, стор. 32.

о. д-р Г. Костельник: ПРАВДА ПРО СТИГМАТИЧКУ ЕВСТАХІЮ БОХНЯК. (Письмо до Митрополичого Ординаріяту). Власним накладом. Львів, 1938. 8-ка, Стор. 70.

С. Гайдучок: ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА ВДАЧУ НАШОЇ МОЛОДІ. Відбитка із збірника „Перший Український Педагогічний Конгрес 1935". — Львів, 1938. Мала 8-ка, стор. 12.

М. А. Славинський: НАЦИОНАЛЬНО-ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПРОБЛЕМА В СССР. Bibliotheque du Comité d' Amité des Peuples du Caucase, du Turkestan et de l' Ukraine. Paris, 1938 8-ка, стор. 75.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Двотижневик. Рік видання пятий. Ч. 10 З 15-го червня 1938. Львів. Зміст: Михайло Островерха. Лист з Риму. — Святослав Гординський: Розмова з умершим двійником. — Богдан Кентржинський: А. Чайковський і юнацтво. — Юрій Косач: Леопарді. Кров. — Сава Голованівський: Амалія. — Михайло Романишин: Відпуст у Яворині. — Отто Гостшаль: Про поета й поезію. — Вистава мистців самоуків. — Ю. Луцький: Краса змагу. — Спроба синтези в музиці. — Поезії О. Бабія. Поль Кльодель: З пяти великих од. — Володимир Гаврилюк: Зблідлий слід. Синій дощ. — Огляди й рецензії. — Крапка над і. — Хроніка.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіди і катехизі. Рік III. Ч. 7-8. Липень-серпень 1938. Львів. Зміст: о. Вол. Рабій: Проповідь на Пр. Верх. Ап. Петра і Павла. — о. Гр. Кубай: Пропов. на нед. V. після З. св. Д. — о. П. Мриглод: Проповідь на нед. VI. після З. св. Д. — о. Вол. Рабій: Проповідь на Пр. Преобр. Госп. — о. Ом. Ґорчинський: Проповідь на Пр. Преобр. Госп. — о. Ом. Ґорчинський: Проповідь на Нед. XI. після З. св. Д. — о. П. Дзедзик: Проповідь на ювилей Хрещення Руси України. — о. В. Попадюк: Остання IX (прощальна) реколекційна наука. — Більше людяности для звірят (Проп. еванг. на IV. нед. після З. св. Д.). — о. Василь Попадюк: Четверта наука в честь Пр. Д. М. на місяць травень. — о. Вол. Рабій: Короткі катехизи для підготови дітей до св. Сповіди і Причасти. — Третя станова наука для невіст. — о. І. Миронюк: Проповідь на посіщення св. Тайн. — о. П. Дзедзик: Через обнову проповідництва — до обнови християнського життя. — Рецензії. — Бібліографія.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 7. 7. год. 8. „Люди в білому".
Пятниця 8. 7. год. 8. „Люди в білому".
Субота 9. 7. год. 8. „Люди в білому".
Неділя 10. 7. год. 4. попол. „Вояк королеви Мадагаскару". Год. 8. веч. „Люди в білому".

Театр Ріжнородностей:

Четвер 7. 7. год. 8. „Еспанська муха" виступ Ол. Садлинського.
Пятниця 8. 7. „Еспанська муха".
Субота 9. 7. год. 8. „Еспанська муха".
Неділя 10. 7. год. 4. попол. „Еспанська муха"; год. 8. веч. „Еспанська муха".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

МИКУЛИЧИН:
7. 7. Пригода в Черчі.
8. 7. Лісова пісня.
9. 7. Під куратолею.

КІНА.

АПОЛЬО: „Тінь Шангаю".
АТЛЯНТИК: „Таємний противник".
БАЛТИК: „Магнолія", „За кулісами слави".
ВАНДА: „Прокажена" та „Ординат Міхоровський".
ГРАЖИНА: „Подружжя про єко" „Мазур".
ЕВРОПА: „Перли і серце".
КАСІНО: „Анонімовий любко".
КОПЕРНИК: „Серце і шпада".
МАРУСЕНЬКА: Нечинне з причини реконструкції.
МЕТРО: „Без свідків", „Р. 107 жадає помочі".
МІРАЖ: „Фредия ущасливлює світ" „Дівчата з Новолипок".
МУЗА: „Після великої війни".
ПАЛЯС: „На краю життя".
ПАКС: „Я винувата" з Даніелею Даріє.
РАЙ: „Альотрія" і додатки.
РІЯЛЬТО: „Соловій з Відня" з Мартою Еґерт.
РОКСІ: „Кохання у масці".
СВІТ: „В огні куль" і „Теодора".
СТИЛЕВЕ: „Без приказу", „Кавярня за границі".
ТОН: „Пострах Монголії", „Невинно почалося".
УТІХА: „Товариші зброї" та ревія.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Бад Ґаштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Голляндія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 7. липня 1938.

6.45 Рух., 7.00 Ран. денник, 7.15 Ран. концерт орх. мішц., 8.00 Вес. добридень (пл., анекдоти), 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Твори Мендельсона — форт., 14.35 Легка муз. з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господ. і усп. вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 „На селі" повість для дітей, 15.30 „Ідилля в Татрах" фрагм. пов. з муз. ілюстр., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Розр. орх. з Лодзі, 16.45 Культура на літнищі, гутірка, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Польс. нар. пісні, дует з форт. 17.40 „Через степи" Сенкевича, 17.55 Галло, увага, 18.00 Перегляд видавництв, 18.10 Спів. речіт. з форт., 18.30 Театр уяви „Успіх", 19.00 Лявреат варш. консерват. перед мікроф., 19.20 Акт. гутірка, 19.30 Розр. концерт, 20.45 Вечір. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Муз.-словна авдиція з Познаня, 21.50 Спорт. вістки, 22.05 Вес. словно-муз. авдиція з Кракова, 23.00 Останні вістки веч. ден. і метеор. комун.

Пятниця, 8. липня 1938.

6.45 Рух., 7.00 Ран. ден., 7.15 Сальов. орх. з Познаня, 8.00 Добридень наймолодшим: оповід., байки й пісні, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авдиція з Варшави, 14.00 Легка муз. з пл., 14.13 Авдиція, 14.15 Попул. музика з пл., 14.30 Спорт. гутірка, 15.00 Біржа, 15.05 Господ. і усп. вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 „Мрії про дійсність" оповід. для дітей, 15.30 Розмова з недужими, 15.45 Госп. вістки, 16.00 Військ. орх. з Вильна, 16.45 „Шлеськ" відчит, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Орх. з львів. купелиша, **17.45 „Енеїда" І. Котляревського (в 140 роковини появи) літерат. шкіц в українській мові м-ра М. Семчишина,** 17.55 Галло, увага, 18.00 Гутірка з Варшави, про літак, 18.10 Концерт солістів з Торуня, 18.45 Літерат. новини з Варшави, 19.00 Пісні з Кракова, 19.20 Акт. гутірка, 19.30 „Америка на весело" орх. і Америк. музика, 20.45 Веч. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Хлібороб. гутірка, 21.10 „Трубадури передмістя" легка муз. з Катовиць, 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Льви. спорт. вістки, 22.05 Живий концерт бажань з орх., 23.00 Останні вістки веч. денника і метеор. комунікат.

Присилайте передплату!

Субота, 9. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. деннин, 7.15 Ран. муз. — орх. поль. держ. поліції, 8.00 Поцілиє ранішн. авдиція, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авд. з Лодзі, Полудн. газетка з Варшави, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Обід. муз. — орх. 15.05 Господар. і суспіл. вістки, 15.10 Завтр. прогр., 15.15 Театр уяви для дітей: слуховище „Пейсідор-олімпійський змагун“, 15.45 Господ. вістки з Лодзі й Торуня, 16.00 Муз. репорт.: румун. мельод., 16.45 За перелінку — фейлетон, 17.00 Вістки з міста й провінції, 17.10 Спорт і ритм, 17.55 Гальо — спорт, 18.00 Наша програма, 18.19 Конкурсова авдиція П. Р., 18.30 Плити, 18.45 Шлеськ — поет. квадр., 19.00 Твори І. Падеревського — форт., 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 Гумор у піснях С. Монюшка, 20.00 Авд. для поляків закордоном, 20.45 Вечірн. деннин, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Розмова із слухачами дир. Петрі, 21.10 Поль. нар. капеля, 21.45 Фрагм. міждерж. легкоатлет. метчу Польща—Німеччина з Кенігсберга, 21.50 Спорт. вістки, 22.10 Година несподіванок, 23.10 Остан. вістки вечір. ден. і метеор. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 7. липня 1938.

БЕРЛІН 14.45 15.00 19.10 Розр. муз.; БІЛГОРОД 18.05 Орх., 18.45 Нар. пісні, 20.30 Орх., 21.30 Сонати; БУДАПЕШТ 15.30 Циган. музика, 17.30 Скрипк. речіт., 18.15 Орх., 19.30 20.00 21.00 Оперет. музика, 22.10 Циган. музика, ВІДЕНЬ 19.10 Секстет, 20.00 21.00 Вес. музика, ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. музика, 18.25 Пісні, 19.10 Вес. муз., 20.10 21.00 Опера: „Веселі куми з Віндсору“, 22.30 Солісти; КОШИЦІ 18.00 Для Закарп., МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. муз., 21.00 22.00 Скрипк. речіт., 23.15 Танк. музика; МІНХЕН 16.00 17.10 18.00 Вес. муз., 20.30 Соната Баха, 22.20 23.00 Розр. концерт, ПРАГА 17.40 Спів. речіт., 18.20 19.25 20.00 Орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Форт. речіт.; РИМ 17.15 Концерт з Бразилії, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Опера „Циганерія“.

Пятниця, 8. липня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Розр. муз., 17.00 Орх., 19.10 Опер. муз.; БІЛГОРОД 19.20, 20.00 Орх., 21.00 Концерт з Загребу, 22.15 Спів. речіт.; БУДАПЕШТ 17.30 17.20 Сольо на кларн., 18.00 Циган. муз., 20.25 21.00 Симф. орх., 21.50, 22.00 Мурин. і індійські пісні, 23.10 Циган. муз.; ВІДЕНЬ 15.30 Арії, 21.00 Вечір. концерт; ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15, 15.35 Пісні, 17.10 Розр. концерт, 18.30 Солісти, 20.00 Концерт з Осльо, 22.30 Суїта; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Сольо на гарфі, 20.30 Розр. муз., 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт; МІНХЕН 17.10, 18.00 Розр. музика, 18.15 Хор з Кельну, 19.10 Давні пісні, 20.00 Форт. речіт., 20.30, 21.00 Конц. фільгарм. з Берліна; ПРАГА 18.20 Орх. мандол., 19.25 Нар. пісні, 21.00 Концерт орх. фільгарм.; РАДІО ПАРІ 18.00 Орх., 20.15 Форт. речіт. 23.00, 24.00 Нічний конц.; РИМ 17.10 Танк. муз., 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 Оперет. Штравса, 23.15 Танкова музика.

Субота, 9. липня 1938.

БЕРЛІН 16.00 Вес. муз., 18.00 Розр. муз., 19.10 Твори Вердія, 20.00, 21.00 Розр. конц., 22.30, 23.00, 24.0 Танк. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.30 Гавай. орх., 22.15, 23.00 Орх., 23.15 Нар. муз., 23.30 Танк. муз.; БУДАПЕШТ 17.25, 18.00 Військ. орх., 19.00 Мадяр. нар. пісні, 21.55, 22.00 Джез. муз., 23.10 Танц. муз.; ВІДЕНЬ 12.00 Симф. орх., 18.15 Розр. муз. 20.00, 21.00 Оперет. Кальмана, 22.30, 23.00 Розр. конц.; ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Оперет. мельодії, 19.00, 20.00, 21.00 Вес. муз., 22.30 Квартет; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Опера Мефістофель; МІНХЕН 12.00 Конц. орх. віден. фільгарм., 14. 25, 15.00 Розр. муз., 17.00 Нар. пісні, 18.10 Солісти, 19.40, 20.00, 21.00 Опера Штравса „Аріядна на Наксос“, 22.20, 23.00 Розр. конц.; ПРАГА 18.20 Орх., 19.20, 20.00 Оперет. мельод., 21.10 Конц. орх. чеськ. фільгар.; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 22.05 Симф. муз., 23.00 24.00 Танк. муз.; РИМ 17.15 Форт. речіт., 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 Симф. конц., 23.15, 24.00 Танк. музика.

БІРЖА.

Львів, 6 липня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90.32, 90.85, Доляри американські 5.29.50, 5.27.00 Доляри канад. 5.27.00—5.24.50 Фльорени гол. 294.14—292.40, Франки фр. 14.91—14.61, Франки швайцарські 122.05—121.25 Фунти англ. 26.37—26.31, Гульдени данц. 100.25—99.75, Корони ч. 15.00—12.00 Корони дан. 117.80—116.95 Кор. норв. 132.45—131.50, Корони шв. 136.05—135.05, Ліри італ. 22.50—21.70, Марки фінлян. 11.66—11.25, Марки нім. 76.00 — 70.00, Бельги Авів 26.20—25.95, Марки нім. срібні 103.00 — 97.00

Акції.

Банк Польський 120.00 Цукор. 34.00. Вуголь 59.75, 3?.50, Ліпьноп 74.40. Можеїв 12.50, Островець 57.00, Стараховичі, 36.50, 36.25, Габербуш 47.00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 66.50, 66.25, 3 інв. 1 ем. 82.25, серія 92.25 3 пов. інв. 2 ем ненот. серія ненот. 5. конверс. 71.00 прем. дол. 41.75 4 консол. 67.00
Тенденція неодностайна

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 5. липня 12938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2.25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	2.30 зол.
1 кг. масла експорт за зачет.	2.30 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця (копа)	3.60 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана. На яйця звишкова.

ОПОВІСТКА.

Жертви зложені в Адмін. „Діла“: на Українських Інвалідів замість китиці цвітів на домовину Нач. Вожда бл. п. Ген. М. Тарнавського зол. 2.— м-р Я. Домарадський з Перемишля і зол. 3.— М. Зубрей з Перемишля. На Студ. Молодь зол. 8.— Зенон Марак з Пажна.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ФАХІВЦЯ-ГОСПОДАРЯ, енергійного, нежонатого, з курсом господарським — зараз прийму. о. А. Боднар, Яйківці, п. Млинівка, к. Жидачова. 1472 1-2

НАУКА

ВАКАЦІЙНИЙ курс крою, моделювання починаю 18. липня. М. Козловська, Львів, Академічна 22. I. пов., тел. 235-43. Ціни знижені. 6/22 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТАРША панна, сирота по священику, радо займеться веденням дому і кухні в місті або на провінції. Зголошення до „Діла“ під „Самітна“. 1478 1-2

МЕШКАННЯ

ГАРНА фронтова кімната з кухнею, п. пов., у середмісті, комірне 45.— зол. до винайму. Адреса і ближчі інформації в Адміністрації „Діла“, Відділ оголошень. 2-3

ДЕШЕВО, бо 22 зол. місячно віднайму кімнату з кухнею чесним спокійним людям. Воробець, емер. учитель, Львів-Левандівка, вул. Загроди 11. 1467 1-3

ПАНСІОНИ

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА“. Пляжа, купіль, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 10-2

ТАТАРІВ, пансіон „Папротка“, город, ліс, ріка, сонячні веранди, здоровий харч, ціни помірковані. Мирослава Морозова. 1464 2-2

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ. Український пансіон „СТЕФАНІЯ“ (центр.) поручає сонячні гарні кімнати. Кухня дієтетична. Ціни низькі. 1379 7-12

ГРЕБЕНІВ — пансіон Яблонських у власній управі. 1468 1-6

РІЖНІ

ПОЛОТНА льняні (ручної роботи) поручає по найнижчих цінах „ВОЛОКНО“, Львів, Замарстинівська 29. 1407 4—4

С-ҐАЗ вигублює блощиці із заплодами. Інформації: САНОС, Львів, Танської 3, телефон 212-62. 1297 6-10

КЛІНІКА годинників **ҐУТЕРМАН** при **Сикстуській чотирнацять** справді видає тільки 1-річну гарантію, але вони ходять роками. 1105 8-12

1 ЗОЛОТИЙ — переробляю капелюхи жіночі, мужеські, найновіші моделі. **Коперника 26**, подвіря.

ПЕРЕЛИЦЬОВУЮ, направляю, переробляю, шию ґардеробу жіночу, мужеську. **Коперника 26**, подвіря. 1469 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
недуг шкірних, венеричних та лік. косметики
Роман Лисяк
Довголітній заступник д-ра Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. клініки ординує 1434 при вул. СИКСТУСЬКІЙ 56. 1-10

Д-р Олександер Лаврівський
перепровадився з днем 1. червня ц. р. на вул. Льва Сапіги 2, партер
Тел. 244-56.
Приймає в жіночих недугах і поліжництві. — **Лікування коротко-хвилевим апаратом.** 5-5

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові (вул. Техніцька 1) вніс подання за концесією на трилітній коедукаційний кооперативний ліцей у Львові. Навчання мало би зачатися у вересні ц. р.

З цього приводу розписуємо конкурс на:

1) вчителя товарознавства,
2) вчителя книговодства з рахунками,
3) вчителя англійської і німецької мови з кореспонденцією.

Кандидати мусять мати повну кваліфікацію.

Подання з документами або легалізованими відписами вносити до кінця липня ц. р. **Дирекція Р. С. У. К.**

КОНКУРС.

Виділ Товариства „Бурса ім. св. о. Николая“ в Перемишлі прийме на шк. р. 1938-9 на повне утримання у своїх установах (бурсі та інституті) 180 учнів середніх шкіл. Місячна оплата 45 зол. Одноразова річна адміністраційна такса (інвентар) в інституті 20 зол., в бурсі 10 зол. Колишні вихованці вносять прохання наново. Заки хто внесе прохання мусить вирівняти цілу залеглість, інакше прохання відкинеться.

На початку шк. р. приняті учні мусять заплатити адміністр. таксу і оплату за вересень. Прохання вносити до дня 25. липня на адресу: Бурса ім. св. о. Николая Перемишль, вул. Баштова 34 з долученим заадресованим на відповідь листівки. **Виділ.**

КОНКУРС

„Кооператива Здоровля“ в Боднарові оголошує конкурс на посаду кооперативного лікаря. Зголошення найдальше до 1. серпня ц. р., приймає і подає умовини Ревізійний Союз Українських Кооператив, Львів, ул. Техніцька 1. **Дирекція Р. С. У. К.**

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винайми і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. ...
Остання сторінка 1/2	зол. ...
Остання сторінка 1/4	зол. ...
Остання сторінка 1/8	[illegible]

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.